

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Italijanski pogledi na novo Evropo

Medtem ko je v italijanskih dnevni-
kih glavna kronika posvečena pred-
vsem vojnemu dogajanju, opazamo v
uglednih in vplivnih italijanskih revij-
jah, da se čedalje bolj začenjajo zani-
mati za vprašanja, ki so v zvezi z bo-
dočo ureditvijo Evrope in sveta. Vpo-
gled v te italijanske razprave je tem
bolj zanimiv, ker je nemško stališče
v pogledu nove ureditve — po vojni v
glavnih obrisih že znano ne le iz nem-
ških listov, temveč tudi iz izjav odgo-
vornih nemških činiteljev. Razume se
samo po sebi, da hoče tudi Italija do-
prinesi svoj delež k načrtom o bodoči
evropski organizaciji. Posebno pozor-
nost pa je vzbudil v tem pogledu čla-
nek, ki ga je objavila najuglednejša
sodobna italijanska revija »Critica Fas-
cista«.

Članek izhaja duhovno iz znane Mus-
solinijeve formule: »Pravica za vse in
izravnava med vsemi narodi!« Članek
nato razvija misel, da se sedanja vojna
ne bi je za privilegije tega ali onega
naroda proti drugim narodom, za uso-
do te ali one države proti drugim drž-
avam ter sploh za spremembe na zem-
ljevidu. Seveda se bodo geopolitične
karte v marsičem spremenile, vendar
samo v vidu višje organizacije sveta
ter v sorazmerju z načeloma o nacio-
nalnem in nadnacionalnem življenju, ki
se tičeta vseh civiliziranih ljudi in jih
obvezujeta. Ta vojna je, poudarja re-
vija, »potrebna kirurška operacija«, da
se odstranijo diafragme, ki še obstoje
med narodi.

Med temi diafragmami navaja član-
kar predvsem razlike v življenjskem
standartu med narodi. Italijanski nar-
od ne more sprejeti pohval onih, ki
opozarjajo na skromnost in treznost
italijanskega naroda. To, da se morajo
Italijani po velikem delu preživljati
samo s polento ali kruhom in oljem,
odnosno kruhom in čebulo, mora vzbui-
jati nevoljo in se mora zato čimprej
odpraviti iz razlogov človečnosti, mo-
či in ugleda. Iz katerih razlogov je na-
mreč Italija v mirnem času obubožala?
Nekateri izmed teh razlogov so bili no-
tranjega značaja in fašizem jih je od-
pravil. Toda ostali so razlogi medna-
rodnega značaja, ki so po mnenju revije
naslednji: 1. neenaka razdelitev narav-
nih bogastev zemlje; 2. nakupčenje ve-
rine novih zemelj in izvorov surovin v
rokah demokratov; 3. kupčenje zlata
v blagajnah držav, ki so bogate na iz-
vozno blago, ter postopno in čedalje
hujše obubožanje držav, ki jih je nara-
va obdarila z manjšimi naravnimi bo-
gastvi; 4. kot posledica vsega tega pa je
nastalo nasprotje med nasitenimi in
proletarskimi državami, ki je poslednje
sililo, da so se zabarikadirale v mejah
narodnih avtarkij (samozadovoljitev), s
čimer so seveda pokvarile, pridužile ali
izprale tokove mednarodne iz-
menjave, na katerih se je v preteklosti
razvijalo več ali manj negotovo ravo-
vesje svetovnega gospodarstva. Obno-
va Evrope in sveta po sedanji vojni bo
morala predvsem odstraniti te vzroke
obubožanja nekaterih narodov.

Toda mir, ki bi se zadovoljil samo z
zajamčenjem materialnega blagostanja
narodov in ki bi zvišal samo njih ži-
vljenjske pogoje, odnosno, kar je še hu-
jše, ki bi ustvaril gospodarsko blago-
stanje za ceno narodnih svobod, pri-
pominja dalje »Critica Fascista«, bi bil
zelo nestalen mir. V Evropi bi imel za
posledico — komunistično žetev. Zato
je potrebno, da se pred kakršnikoli
gospodarskim načrtom najprej postavi
načrt politične ureditve Evrope. Fašiz-
em izhaja pri tem s svojega znanega
stališča, da je zanj gospodarstvo samo
eden izmed izrazov politike. Kakor sa-
ma sila ne more stalno držati narodov
v robstvu, prav tako ne more samo go-
spodarstvo zadostovati za njihovo vla-
danje. Zato so gospodarski vidiki manj
pomembni v razmerju z razvoji soci-
alnega življenja.

Revija se v tej zvezi glede bodoče
ureditve Evrope izreka za idejo vzpo-
reditve nacionalnih sindikalizmov po
dogovoru med državami, torej za med-
narodno sodelovanje, ki naj bi izšlo iz
sindikalne ureditve držav kot dopolni-
tev hierarhične zgradbe v vsaki izmed
njih. To mednarodno sodelovanje naj
bi izgledalo mednarodna nasprotja in
prevladala nad pretesnimi nacionalni-
mi mejami. Samo na tej osnovi bi med-
narodno sodelovanje pridobilo tudi svo-
jo politično vrednost.

Vendar pa bi bila po mnenju revije
organizacija Evrope tudi na tej osnovi
brez prave podlage, ako ne bi vneli
vanjo neke vere, nekega novega mita,
kajti »ne živimo samo od kruha«. Stari
mit gospodarskega nacionalizma, ki je
po svojem ožetu Listu nemškega izvo-
ra, ne more več odgovorjati novim raz-
meram. Že po sami definiciji so vsi na-
cionalizmi med seboj nasprotujejo. Za-
to ne bo na njih osnovi mogoče vzpostavi-
ti sodelovanja med narodi Evrope, ki
je in bo še nadalje usodno razdeljena
na več narodnosti. Nasprotno pa prav

Ojačenje londonske obrambe

Angleška vlada hoče ustvariti pravi ognjeni zid proti nemškim napadom — Hamburg, Bremen, Berlin in London zopet bombardirani

London, 12. sept. j. Londonski radio ob-
javlja, da je nemško letalstvo v sredo že
peto noč zaporedoma silovito napadlo Lon-
don, toda nemška letala so pri tem nale-
tela na tako silovit obrambni ogenj angle-
škega protiletalskega topništva, kakor še
nikoli doslej. Službeni komunikacije, ki je bil
izdan o tem napadu, pravi, da so bile so-
vražniku pri večeršnjih napadih na Lon-
don zadane hude izgube. Nemški napadi
so se prvenstveno osredotočili na London,
sicer pa je bilo delovanje nemškega letal-
stva sorazmerno malenkostno. Nemška le-
tala so metala bombe le še v južnem Wale-
su, in na nekaterih mestih severozapad-
ne Anglije. Število žrtev je majhno. Tek-
om večeršnjih napadov je bilo sestrelje-
nih 89 nemških in 24 angleških letal.

Nemški napad v noči na četrtek se je
pričel s točo zažigalnih bomb, katerimi
so nemška letala sejala ogenj in plamene
na londonsko mesto. Ob južnem bregu
Temze je izbruhnilo pet požarov zelo ve-
likega obsega.

Razen Londona je bil večeraj deležen
nemškega ognja tudi Dover, ki so ga ob-
streljevali nemški dalekostrelni topovi z
nasprotno obale Rokavskega preliva s to-
likšno silovitostjo, kakor še nikoli doslej.
Granate topov so povzročile mnogo škode.
Granatne eksplozije so poškodovale vodo-
vodno omrežje, tako da je ostal Dover
brez vode.

London, 12. sept. s. (Reuter) Dopoldne
ni imel London nobenega letalskega alar-
ma, potem ko je bil ob 5.30 zjutraj po
nočnem napadu dan znak, da je nevarnost
minila, pač pa so zjutraj napadla nem-
ška letala severozapadno Anglijo, kjer so
naletela na silovit ogenj protiletalskega
topništva.

Dopoldne pred 17. je imel London danes
svoj prvi letalski alarm.

London, 12. sept. s. (Reuter.) Današnji
popoldanski letalski alarm v Londonu je
trajal približno eno uro. 10 minut po zna-
ku za alarm je bilo slišati nad južnovzhod-
nim delom mesta brnenje letalskih motor-
jev v veliki višini. Protiletalsko topništvo
ni stopilo v akcijo.

London, 12. sept. s. (Reuter) Letalsko
ministrstvo javlja, da je bilo izmed 89
nemških letal, ki so bila sestreljena ob
priliki sinočnjega napada na London, 56
težkih bombnikov, 22 lovskih bombnikov
in 11 lovskih letal tipa Messerschmitt 109.
Po uradnih cenitvah so izgubili Nemci pri
tem skupno 250 pilotov in letalskih strcl-
cev.

Najboljši uspeh sta dosegli v sinočnji le-
talski bitki dve eskadrili lovcev tipa Hur-
ricane, ki so ju pilotirali poleg Angležev
tudi Poljaki, Novozelanci in Belgijci. Te
skupine so v borbi s 150 nemškimi letali
sestrelile najmanj 18 aparatov, najbrže pa
še znatno več.

Nova taktika angleške obrambe

London, 12. sept. s. (Reuter) Angleška
protiletalska obramba se je o priliki nem-
škega napada na London preteklo noč po-
služila povsem nove taktike. Predvsem so
bile izredno pomnožene protiletalske ba-
terije po vsem mestu. Te pa tudi niso, kakor
doslej, streljale samo na vsako posamezno
nemško letalo, temveč so dajale zaporni
ogren nad posameznimi sektorji neba, ki
je trajal nepretrgoma vso noč, brez doslej
običajnih presledkov.

Druga značilnost nove taktike je bila v
tem, da preteklo noč žarometi sploh skoro
niso več stopili v akcijo.

Poluradna izjava pravi, da se je nova
taktika popolnoma obnesla ter se je bodo
odlej najbrž stalno posluževali. Z nadalj-
njo večjo bo mogoče morda novi sistem še
tako izpopolniti, da bo znatno zmanjšal
nevarnost nočnih napadov.

Italijanski opis poškodb v mestu

Rim, 12. sept. br. Posebni poročevalec
agencije Stefani je poslal iz Berlina daljše
poročilo o učinkih angleškega letalskega

nič ne nasprotuje uveljavljenju korpo-
racijskega mita kot politične nujnosti.
Že sedaj stopa ta mit vedno bolj v
osredje. Korporacijski mit more torej
že sam po sebi zadoščati kot vojni
cilj. Kapitalizem je danes po splošni
sodbi dospel do mrtve točke. Sedanji
politični sistem ni več v stanu odstra-
niti velikih notranjih težkoč v življe-
nju narodov.

Ta članek ugledne italijanske revije
nam zelo jasno in odkrito prikazuje
vojne cilje, kakor si jih v tej vojni za-
mišlja ne le Italija kot država, temveč
tudi italijanski fašizem kot politični,
gospodarski in socialni sistem. Značil-
no je v tej zamisli korporacijska osno-
va, ki se glede Evrope v toliko dviga
nad samo italijansko korporacijsko ure-
ditev, v kolikor priznava nujnost vzpo-
reditve na korporacijski osnovi zgra-
nje državnih organizmov in neki novi
organizaciji mednarodnega sodelova-
nja. Tako nam članek odpira nad vse
zanimive poglede v splošno problema-
tiko današnje vojne, pa se nam je zdelo
prav, da smo z njegovimi izjavami se-
znali tudi naše čitatelje.

napada na Berlin v noči od torka na sre-
do. V svojem poročilu ugotavlja, da spri-
čo razdejani, ki so ga povzročili angleški
letalci s svojimi bombami nikomur ne
more priti niti na misel, da bi samo do-
mneval, da so skušali napasti vojaške ali
industrijske objekte. Okrog Umečnostne
akademije v Berlinu se zbiralo množice, ki
opazujejo razdejanje, ki so ga povzročile
angleške bombe. Ena bomba je v Akade-
miji razrušila več prostorov v gornjem
nadstropju, ki so nekaj metrov daleč od
ameriškega poslaštva. Na Pariški trg je
padlo 7 bomb. Brandenburgskim vratom
najbližja je bila bomba, ki je tresčila v
stavbo, v kateri je policijska stražnica.
Bomba je prebila več nadstropij in nale-
tela nato na slamnjače, tako da se ni raz-
počila. Druga bomba je udarila pred nai-
modernejši berlinski hotel »Adler«. Več
bomb je udarilo na šetališče Unter den
Linden, kjer sta bila zadeta farmacevtski
zavod vseučilišča in Dom inženierjev. Na
ulice se je sesulo skoraj vse steklo z oken
bližnjih hiš. V farmacevtskem zavodu je
bomba napravila velik nered. K sreči tam
bombe niso zahtevale žrtev, ker nikogar
ni bilo v poslopiu.

Precej večje razdejanje in več žrtev pa
je bilo v severnem predmestju Berlina.
V nekem delavskem okraju, kjer so delavci
s svojimi družinami nastanjeni v velikih
stanovanjskih blokih. Pri posameznih hi-
šah so razdejane kar cela nadstropja. Sa-
mo v eni veliki hiši je ostalo 22 družin
brez strehe. Uničeno je bilo njihovo do-
hišstvo in razrušeni so bili zidovi njihovih
stranovani. K sreči tudi bomba, ki je uda-
rila v Hedvigino bolnišnico, ni zahtevala
večjih žrtev. V severnem delu Berlina je
bomba eksplodirala pred oknom neke kle-
ti. Trije ljudje, ki so bili v kleti, so bili
ranjeni. Bomba je izpodkopal temelje hi-
še, tako da se lahko vsak čas sesuje.

„Times“ trdi, da dela čas za Anglijo

London, 12. sept. j. »Times« ugotavlja
v današnjem uvodniku, v katerem razpr-
avlja o dosežanih rezultatih nemških le-
talskih napadov, da se čas nelzposno bori
proti Nemčiji. Leto je že daleč napredova-
lo in bližamo se zimi. Nemčija mora za-
deta tega čim hitreje zaključiti priprave
za obhujben napad preko morja, kjer pri-
kačujejo britanska mornarica in britansko
letalstvo njenih sil, ali pa mora opustiti
misel na izvedbo napada. Ako bo Nemčija
vseeno poskušala vdor, ki ga je snoči mi-
nistrijski predsednik Churchill napovedal,
potem je treba ugotoviti, da bo sovražni-
kova vojska naletela na odpor angleških
sil, ki jih Nemci tudi v zraku niso še niti
najmanj oslabili.

Ameriški major o možnosti vdora

Now York, 12. sept. j. (A. R.) Vojaški
strokovnjak lista »New York Herald Tribu-
ne«, major Elliot, piše v ameriškem listu,
da Angleži navzlic vsemu prizadevanju da-
nes ne morejo imeti pripravljene dvemil-
ionske armade, ki bi se mogla postaviti
po robu nemškim četam. Anglija bi mogla
70. preizkušenim nemškim divizijam tre-
notno postaviti nasproti kvečjemu 12
svojih divizij, na katere se v polni meri
lahko zanesa. Anglija bo morala zato vse
napade na svoje ozemlje že v kati zatreči,
z bombnimi napadi onemogočiti vkrcava-
nje nemških čet v izhodiščnih lukah, in z
letalskimi napadi uničevati posamezne ore-
de nemške vojske, ki bi se jim navzlic te-
mu posrečilo izkrcati se na obali. Čim bi
se večjim nemškim odredom posrečilo
izkrcanje, bi to pomenilo za Anglijo skraj-
no nevarnost. Izgleda Anglije, da se ji po-
sreči zavrniti grozeči napad, odvisno edino-
le od tega, ali more angleška vojna mo-
narica skupaj s svojim letalstvom zabraniti
prevoz napadalskih čet. Ta manever
je še zmerom mogoč.

Kam so padale bombe

London, 12. sept. s. (Reuter) Danes je
bilo objavljeno nekaj podatkov o škodi, ki
so jo povzročile nemške letalske bombe v
Londonu zadnje dni. Ena bomba je padla
v neposredno bližino angleške narodne
banke, druga pa v bližino cerkve sv. Ja-
neza Evangelista. Več bomb je eksplodi-
ralo na Regentstreet v središču mesta. Na-
dalje sta bili zadeti poslopji dveh velikih
londonskih listov. V enem izmed njih je
požar preprečil vodni bazen na stehi. Oba
lista sta lahko še nekaj ur po bombardir-
anju normalno izšla. V bližini katedrale
sv. Pavla je padla bomba.

Češki bombniki

London, 12. sept. s. (Reuter) Te dni je
prvič stopila v akcijo tudi eskadrila če-
ških bombnikov angleškega letalstva. Če-
ška letala so uspešno sodelovala pri na-
padu na tovarni kolodvor v Bruslju.

Življenje v Londonu

Bern, 12. sept. j. (Stefani) List »Tribu-
ne de Lausanne« razpravlja v daljšem čla-
nku o silnem prevratu, ki so ga prinesli
nemški letalski napadi na Anglijo v vsak-
danje življenje angleškega prebivalstva.
V prvi vrsti naglašajo list, da se je moralo
7 milijonov Londončanov ukloniti povsem
novemu življenjskemu ritmu. Tako n. pr.
se bodo odslej naprej trgovine v Londonu
zapirale ob 6. zvečer, gledališča in kina-
tografi pa bodo zaključevali svoje pred-

stave že ob 9. Ministrstva so prenesla svojo
arhivo v kleti ter uredila tamkaj tudi pro-
store za najnujnejše uradno poslovanje. Na
ta način se Londončani navajajo nazaj na
življenje primitivnega človeka, ki se veči-
noma razvija v podzemeljskih votlinah.

Reuterjevo poslopje poškodovano

Stockholm, 12. sept. j. (DNB) Tudi
švedska poročevalska agencija T. T. od
večraj ponoči ni več prešla od Reuterje-
ve agencije v Londonu nikakih vesti, tako
da vlada v Stockholmu mnenje, da je mo-
ralo biti Reuterjevo poslopje na Fleet
Street zadeto od bombe ali vsaj hudo po-
škodovano. Pozornost je v Stockholmu
vzbudilo tudi dejstvo, da so današnja po-
ročila londonskih dopisnikov švedskih li-
stov zelo kratka, tako da je verjetno, da
so se že kmalu po zgodnjih večernih urah

pojavele motnje v zvezah z Anglijo. Ako
se izkaže za pravilno domneva, da je Reu-
terjevo poslopje zadela bomba, potem je
mogoče, da so bila poškodovana tudi v so-
seščini stoječa poslopja listov »Daily
Mail«, »Daily Express«, »Daily Telegraph«
in verjetno tudi poslopje »News Chroni-
cle«, tako da ni gotovo, ali so ti listi danes
zjutraj izšli. Potrdila za te domneve doslej
ni bilo mogoče dobiti.

Darovi za prizadeto prebivalstvo

London, 12. sept. j. (Reuter.) London-
skemu županu v fond za pomoč london-
skemu prebivalstvu, ki je bilo prizadeto
od zračnih napadov so darovali: angleški
kralj 1000 funtov šterlingov, kraljica 500
funtov šterlingov, kraljica-mati 500 fun-
tov, vojvoda in vojvodinja Glouchesterski
250 funtov ter vojvodinja in vojvoda
Kentski 200 funtov.

Berlin doživel nov napad

V noči na četrtek so si angleški letalci izbrali za cilj
svojega napada v prvi vrsti Potsdamski in Anhaltski
kolodvor v Berlinu

London, 12. sept. s. (Reuter) Letalsko
ministrstvo je objavilo opoldne komunik-
e, v katerem pravi, da so preteklo noč letala
bombnega poveljstva zopet izvedla bombni
napad na Berlin.

Letala so dospela nad Berlin snoči ob
23.30. Tri minute pred polnočjo so vrgla
prve bombe. Najprej je bil napaden velik
tovarni kolodvor južno od Potsdamskega
kolodvora. Več salv težkih eksplozivnih
bomb in pozneje zažigalnih bomb je za-
delo cilj.

Pet minut po polnoči je drugo letalo
prodirlo protiletalsko obrambo ter napadlo
Anhaltski kolodvor v bližini Potsdamskega
kolodvora. Sledila je vrsta drugih letal, ki
so vsa vrgla na poslopja in železniške
proge Anhaltskega kolodvora serije bomb.
Letala so se pri napadu poslužila najprej
raket na padalih, ki so bile spuščene iz
velike višine nad centrom mesta, nato pa
so bile vržene ponovne salve bomb zlasti
na tovarna kolodvora Potsdamske in An-
haltske postaje.

Nadalje so letala napadla protiletalsko
baterijo v Tiergartenu, eno izmed letal pa
je vrglo serijo eksplozivnih in zažigalnih
bomb na glavno berlinsko letališče Tem-
pelhof na jugu Berlina.

Eno izmed angleških letal je bilo v višini
2500 m zadeto od drobecv granate. Poško-
dovan je bil eden izmed motorjev in
drobci so skoro zadeli bencinski tank, ven-
dar pa se je tudi to letalo z vsemi ostalimi,
ki so bila udeležena pri napadu na Berlin,
srečno vrnilo v svoje oporišče.

Stockholm, 12. sept. s. (Reuter) Berlinski
poročevalec lista »Dagens Nyheter« javlja,
da so napad na Berlin preteklo noč iz-
vedla angleška letala v treh skupinah, ki
so priletele s severa. Letala so najprej
vrgla številne rakete na padalih. Protile-
talsko topništvo v Berlinu je otvorilo v
vseh delih mesta istočasno silovit ogenj,
močnejši nego kdajkoli prej. Topovi so
začeli streljati v trenutku, ko je bil dan
letalski alarm.

Nemško vojno poročilo

Novi angleški napadi na Hamburg, Bremen in Berlin ter
nemški na London — 67 angleških in 20 nemških letal
sestreljenih

Berlin, 12. sept. br. (DNB.) Vrhovno po-
velstvo nemške vojske je davi objavilo
naslednje službeno vojno poročilo:

Angleška letala so v noči od 11. na 12.
septembra zopet bombardirala stanovanj-
ske okraje v več mestih v severni Nemci-
ji, med njimi v Hamburgu in Berlinu. Od-
vrgla so vrsto eksplozivnih in zažigalnih
bomb. Nastali so številni požari. Prizade-
tana je bila škoda stanovanjskim hišam
ter delavskim naselbinam. Bilo je 14 mrt-
vih in 14 ranjenih. Učinkovit obrambni
ogren, disciplinirano zadržanje prebival-
stva in uspešna intervencija samoobramb-
ne službe so preprečili v Berlinu in drugih
krajih, da škoda ni bila večja.

Eskadre nemških bojnih, lovskih in raz-
diralnih letal so noč in dan nadaljevale s
povračilnimi napadi na London. Močno so
bili poškodovani dokli in pristaniške napra-
ve, ki so jih požari močno osvetljevali.
plinarne in elektrarne, neka smodnišnica
in neka tovarna orožja. Večraj je bilo iz-
vedenih več napadov na neko tovarno le-
tal v Southamptonu. Šest objektov tovar-
ne, kakor tudi veliki tanki bencina v luči
Port Victoria so bili razdejani. Ponoči so
bili napadeni tudi Liverpool in druge pri-
stanišča na zapadni in južni angleški oba-
li. Ob ustju Temze so se boja letala na-
mala na neki konvol. V nekem rušilu in
štirih treovinskih ladih so izbruhnili po-
žari, zadeti sta bili še nadaljnji dve trgo-
vinski ladi.

Pri napadih na London je prišlo do več
srditih letalskih spopadov, v katerih je bi-
lo sestreljenih 67 sovražnih letal. Ponoči
je protiletalsko topništvo sestrelilo nadalj-
njih 6 letal nad nemškim ozemljem. Pro-
tiletalsko topništvo vojne mornarice je se-
strelilo 6 sovražnih bombnikov na obali

Severnega morja. 7. pa na obali Kanala.
Tako so znašala večeršnje izgube sovraž-
nika skupno 80 letal. 20 nemških letal se
ni vrnilo v svoja oporišča.

Neka podmornica je pod vodstvom mor-
narškega poročnika Jemischke, ki je že ja-
vil kot delni rezultat svoje akcije potopi-
tel 21.000 ton ladijskega prostornine, je do-
vršila svojo akcijo in potopila več sovraž-
nih trgovinskih ladij s skupno 40.000 ton
prostornine, ki so pule v močno zavar-
ovalnih konvolih. Neka druga podmornica
je potopila neko 7.000 tonsko sovražno tr-
govinsko ladijo, ki je prav tako bila v
konvolu.

Ob 11. ponoči vsi javni lokali zaprti

Berlin, 12. sept. s. (Ass. Press.) Zaradi
ponovnih angleških letalskih napadov so
odredila oblasti, da morajo biti od jutri
dalje vse restavracije, kavarne in gostilne
v Berlinu zaprte zvečer že dve uri prej
namreč ob 23.

Nadaljevanje na 2. str.

Napadi na nemške trgovske ladje

London, 12. sept. j. (Reuter.) Admirali-teta je danes zjutraj objavila naslednji ko-munike:

Lahke edince angleške vojne mornarice so izvršile ponovno več močnih napadov proti nemškimi trgovskim ladjam, proti nemškimi lukam ter zbirajočim se nemškimi

trgovskim brodom. Te operacije so pri-zadejale sovražniku izgube ter povzročile škodo na pristaniških napravah, kar je važno za primer poizkusa, da bi se sovra-žnik izkrcal v Angliji. Nadaljnji podrobnosti ni mogoče objaviti, ne da bi se obja-vile tudi take informacije, ki bi utegnile sovražniku koristiti.

London, 12. sept. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja, da so letala obalnege poveljstva z bombami napadla nemško vo-jaske preskrbovalno ladjo pri Dunkerqueu ter jo potopila. Druga nemška ladja je bila prav tako zadeta, tretja pa je bila težje poškodovana v bližini kapa Gris Nez.

namreč istočasno izkrcanje okupacijskih čet iz zraka in z morja. Douhetova me-to-da, pravi general Duval, je strašna in vendar o njej ni mogoče reči, da bi morala biti zmerom učinkovita. Želeli bi bilo, da se Nemci in Angličani ne bi podali na to pot, ki ne more imeti drugačnega konca kot strašen pokolj.

Kaj pravijo v Moskvi

Moskva, 12. sept. j. (DNB.) V zunanje-po-litičnem delu objavljajo današnji moskov-ski listi na prvem mestu in pod velikim-ski naslov poročila o poteku nemško-angleške zračne vojne. Listi komentirajo prvenstveno večerajšnje angleške bombe napade na Berlin in Hamburg. »Pravda« prinaša v informacijo svojim čitateljem razen vojnih poročil tudi še opis Londona, v katerem prikazuje velikansko važnost britanske prestolnice za industrijo in vo-jno gospodarstvo angleškega imperia.

Sinočni radijski govor ministrskega predsednika Churchilla objavljajo listi v kratkem izvlečku, kakor ga prinaša aere-cija Tass. Pri tem zlasti podčrtavajo tiste dele iz Churchillovega govora, kjer je so-vora o pripadnosti za množestveno izkra-nje nemških čet na britansko otočje in v katerih je Churchill opozarjal svoje po-slušalce na resnost položaja. V moskov-skih političnih krogih pripominjajo k Churchillovemu govoru, da očitno niti sam angleški ministrijski predsednik v trenot-nem oplozaju stvari ni mogel iti mimo dolžnosti, da opozori na nevarnost v ka-ter se nahaja Anglija. Se v nobenem do-sedanem svojem govoru Churchill ni ta-ko brez oledševanja in prikrivanja prika-zal bližajoče se nevarnosti.

Moskva, 12. sept. s. (Reuter.) Organ sovjetske vojne mornarice »Krasnij flot« se bavi danes z možnostjo nemške inva-zije Anglije. List pravi, da angleška letal-ska sila stalno narašča. Nemška invazija ne bo več možna, če angleško letalstvo doseže pariteto z nemškimi. Če pa uspe nemškemu letalstvu, da si pridobi zmag-o v zraku in uniči angleško letalstvo, potem bi bil uspeh vdora zasiguran. Toda za iz-vojevanje zmage v zraku je na razpolago samo omejena doba in malo časa. Če pa v tem času Nemci dopuste, da se angleško letalstvo preveč okrepi, vdr ne bi bil več možen.

Prvi Rooseveltov volilni govor

Washington, 12. septembra. j. Ameriški radio objavlja. Predsednik Roosevelt je sredi v nočem govoru naglasil odločnost Zedinjenih držav, da ostanejo izven evropske vojne, razen v primeru, ako bi bile Zedinjene države napadene. Glede trditve ne-katerih osebnosti, da ameriški oborožitveni in obrambni program navdaja ameriško ljudstvo z bojaznijo, da bi ti ukrepi sled-nje utegnili Zedinjene države potegniti v vojni vrtnice je Roosevelt dejal:

Ameriško ljudstvo bo to vrsto strah vcep-ljujoče propagande zna'o prav tako zavir-ti, kakor je znalo zavrniti še vse vrste ustra-bovalne propagande, ki se take rada pri-čne širiti v času volilne kampanje. Prepri-čan sem, da je najboljša obramba proti divjim silam, ki se udeležujejo po svetu, močna vojna pripravljenost. Vse dosedanje izkušnje so to potrdile. Slabost je najne-

varnejši činitelj, ki izziva napadatelca. So-vražim vojno, prav tako, kakor sem jo zme-rom sovražil, toda odločen sem, da storim vse, kar je v moji moči, da odvrnem voj-no za vse čase od naših obal. Jaz stojim za svojo stranko na stališču, ki smo ga do-ločili v Chicagu, namreč, da se nečemo udeležiti nobene vojne v inozemstvu in da nečemo odposlati niti svoje armade, niti svoje mornarice, niti svoje zračne sile, da bi se morala boriti izven Amerike, razen ako bi bili napadeni

Čestitka kralja Jurija generalu Pershingu

New York, 12. sept. s. (Col. B. C.) An-glijski kralj je poslal osebne čestitke vr-hovnemu poveljniku ameriške vojske v svetovni vojni, generalu Pershingu, ki praznuje jutri 80. rojstni dan.

Ukaz o amnestiji

Zaporne kazni do 12 mesecev se spremenijo v denarno globo, težje kazni pa se znižajo

Beograd, 12. sept. AA. Za rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. so kr. namestniki v imenu kralja Petra in na predlog pravosodnega ministra dr. Lazarja Markovića podpisali splošen ukaz o pomilostitvi in ublažitvi kazni obsojencev. Z istim ukazom se zapor in strogi zapor do 12 mesecev ublažita in izpremenita v denarno globo, računajoč za vsak dan zapore 25 din. To globo morajo obsojenci plačati v roku 3 mesecev od dneva ukaza. Pri kaznih do 12 mesecev ječe ali težje ječe se kazni redu-cira samo tistim obsojencem, ki so v trenu-ku ukaza prestali že četrtino kazni. Njim se črta četrtina od sodišča odmer-jene kazni. Pri kaznih, ki presegajo 12 me-sev je znižanje sorazmerno z velikostjo kazni, če je obsojenec prestal do dneva ukaza že osmino kazni. Ukaz o amnestiji določa:

a) Osebam, ki so bile obsojene s pravo-močniimi obsodbami civilnih sodišč do dne tega ukaza na zapor ali strogi zapor do 12 mesecev, se kazni spremenijo v denarno ka-zen računajoč za vsak dan zapore 25 din, če pomilostena oseba v roku 2 let od tega ukaza ne stori nobenega zločinškega de-janja ali pa prestopka iz koristiljubja. To ublaženo kazni so obsojenci dolžni pla-čati v roku treh mesecev od dne tega ukaza, v nasprotnem primeru se mora izvršiti obsodba tako, kakor jim je bila izrečena. Se izvršene kazni se ne ublaže, izvrzete so tudi pogojne obsodbe.

b) Osebam, ki so bile obsojene s pravo-močniimi obsodbami civilnih sodišč do dne tega ukaza na ječo ali robijo, ki ne traja več čko 12 mesecev, oziroma je še niso od-sedeli, se zmanjšuje ta kazni za eno tret-jino od sodišča odmerjene kazni. Če so tako obsojene osebe odsedele do dne ukaza že eno četrtino odmerjene kazni.

c) Delno se oprošča in zmanjšuje kazni zapore osebam, ki so bile obsojene s pravo-močniimi obsodbami civilnih sodišč, če kazni presegajo 12 mesecev, pa so obsojeni že odsedeli osmino od sodišča odmerjene kazni do dneva tega ukaza, in sicer: 1. obso-jencem, ki so bili obsojeni do štirih let zaključno, se zmanjša kazni za eno leto, če poprej niso bili obsojeni za zločinška dejanja; če pa so bili že prej obsojeni za zločinška dejanja, se zmanjšuje kazni za šest mesecev; 2. obsojencem, ki so bili obsojeni na kazni od 4 do 10 let vključno, se zmanjša kazni za 20 mesecev, če niso bili poprej obsojeni za zločinška dejanja, dru-gače pa za 10 mesecev. Če pa so bili taki obsojenci so deležni ugodnosti po amne-stijah iz let 1935, 1937 in 1938 in so bili prej obsojeni za zločinška dejanja, se jim kazni zmanjšajo za 6 mesecev. 3. Obsojencem, ki so bili obsojeni na 10 do 15 let vključno, se zmanjšuje kazni za dve leti, če poprej niso bili obsojeni za zločinška dejanja, drugače pa za eno leto. Če so bili ti ob-sojenci deležni iz prejšnjih amnestij, se jim zmanjša kazni za 8 mesecev. 4. Obso-jencem, ki so bili obsojeni na 15 do 20 let vključno, se zmanjša kazni za tri leta, če poprej niso bili obsojeni za zločinška de-janja, drugače pa za 18 mesecev. Če so bili že deležni prejšnjih amnestij in so bili že obsojeni za zločinška dejanja, se zmanjša kazni za 12 mesecev. Če so bili prej obso-jeni za enako zločinško dejanje, se zmanjša kazni za 10 mesecev. 5. Obsojencem, ki jim je bila izrečena smrtna kazni ali kazni večne robije, pa jim je bila ta ka-zen s poznejšimi ukazi zamenjana v časovno

kazen, se jim od te kazni zmanjša 18 me-secev, v kolikor niso bili obsojeni že po-prej za zločinško dejanje.

d) Oa ublažitve kazni pod c) in pomilo-stitve pod b) in c) so izvzete osebe: 1. ki so bile obsojene poleg glavne kazni še na vzporedno kazni ali na izgubo državne ali druge službe, 2. ki so bile obsojene, da ne smejo sprejeti državno samoupravno ali kako drugo javno službo, 3. ki so po-begnile v tujino, ali pa se skrivajo v no-tranosti države ali pa v tujini, pa se do dne tega ukaza niso prijavile oblastem, niti se niso vrstile v državo, da bi se nad njimi izvršila kazni. 4. osebe, ki so bile obsojene zaradi volonštva v korist ka-ke tuje države; 5. osebe, ki so bile obsojene po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi; 6. ki so bile obsojene zaradi de-janja po § 307, 308, 309 in 310 kazenskega zakonika; 7. ki so bile kaznovane kot državni uslužbenci ali pa v službi v vojski in mornarici; 8. ki so bile obsojene po uredbi o pobujanju dragih in brezvestne spekulacije; 9. ki so bile obsojene po uredbi o ukrepih za preskrbo prebiva-lstva in vojske s kruhom, 10. ki so bile obsojene po uredbi o maksimiranju cen in prisilnem odkupu pšenice in koruze, 11. ki so bile obsojene po uredbi o prometu pše-nice in intervencije na pšeničnem tržišču v gospodarskem letu 1940/41, 12. ki so bile obsojene po uredbi o oljčnicah, 13. ki so bile obsojene po uredbi o nadzorstvu nad cenami, 14. ki so bile obsojene za dejanja iz §§ 214, 215, 216, 218, 314, 316, 319, 326, 327, 328, 334, 337, 344, 354, 355, 356, 359 in 391 kazenskega zakonika, 16. ki so bile obsojene po obsodbah prvostopnega so-dišča za mesto Beograd od 23. februarja 1922. št. 5457 in od 7. junija 1929 št. 41.120.

e) Pri delni oprostitvi in zniževanju za-porne kazni osebam pod c) tega ukaza, ki jim je bila že s prejšnjimi ukazi kazni znižana, se bo znižanje računalo po veli-kosti kazni v označeni razsodbi, kazni pa se bo po določilih tega ukaza znižala od tistega ostanka kazni, katerega morajo še odsedeti.

f) Za osebe, ki so bile pravomočno obso-jene na zaporne kazni in ki sede zaradi te kazni pod dvema ali več razsodbami za več kazenskih dejanj, se računa, kakor da so bile obsojene z eno razsodbo na skupno kazni za vsa kazenska dejanja. Od take sešete kazni se odračuna znižanje kazni oziroma ublažitev, kakor je vtem ukazu označeno.

g) Osebam, ki so bile obsojene na za-porno kazni zaradi več kazenskih dejanj v zvezi s § 62 kaz. zakonika, pa jim je sedaj za nekatera dejanja podeljena po-milostitev oziroma ublažitev kazni, za ne-katera dejanja pa ne, se bo izvajala ozna-čena pomilostitev, oziroma ublažitev na ta način, da se bo ohranila od ostanka gornje kazni, ki je bila izrečena z razsodbo, po kateri se ublaže kazni zapore za toliko, za kolikor je ublažena, oziroma oprešena kazni s to pomilostitvijo za posamezna de-janja.

h) Pri ublažitvi kazni pod a) in pri po-milostitvi pod b) in c) stanjeje v vseh pri-merih nedotaknjene pravice države in za-sebnikov za povračilo škode, kakor za pla-čilo ostalih že prisojenih pristojbin za stroške kazenskega postopka.

i) Pravosodni minister bo odločal v vseh spornih vprašanjih, če bi nastal dvom, kako je treba izvajati ta ukaz.

MEDNARODNI POLOŽAJ GRČIJE

Vpoklic 4 letnikov – Kampanja bolgarskega in italijanskega tiska proti Grčiji – Ojačenje vojaštva ob grško-albanski meji

Atene, 12. septembra. br. (CBC). V po-slednjih dveh dneh se je mednarodni polo-žaj Grčije znova posostil. Za nekaj dni je bolgarski tisk prišel s novo kampanjo za izhod Bolgarije na Egejsko morje. Včeraj so se tudi v italijanskem tisku spet pojavile zahteve po severnem delu Epira. Glede na to je grška vlada na svoji današnji seji sklenila pozvati pod orožje štir. letnike obveznikov, ki pripadajo mehaniziranim oddelkom grške vojske. Danes popoldne so se vojaški obvezniki že pričeli javljati pri svojih edinicah. Vrhovno poveljstvo grške vojske je nadalje znova ojačilo oddelke vojaštva na severni meji.

Madžari zasedli odstopljeno ozemlje

Budimpešta, 12. septembra. AA. (MTI). Svojnici sporočilo štaba madžarske vojske pravi:

Madžarske čete so vkorakale v Kološvar ter prišle v toku dneva do demarkacijske črte. Zasedle so Gyalo, Szasz Fenes, Ko-lozsa, Vaydaka Karas, Magyar Kalatka, Pēto. V sektorski pokrajini se nadaljuje na-predovanje madžarskih čet, ki so zasedle Sekely Udvarhely, Szekely Kerestur in Csik Szeredo. Čete so prispele na tem kraju do markacijske črte skozi Sziasfalvo, Kanyas in Dorocz. V dolini Nagyhomoroda so ma-džarske čete vkorakale v Levete in Csik Szeged v bližini Gyemeskega klanca. V to-ku 12. septembra bodo madžarske čete za-sedle kotlino Csik ter mesti Barot in Nagy Bazcon.

Bukarešta, 12. septembra. AA. (Radov). Uradno poročilo pravi, da se je izprazni-tev sedme cone v Transilvaniji izvedla v redu, in točno po določenem načrtu. Osta-nek ozemlja, ki bo odstopljen Madžarski, bo evakuiran 12. in 13. septembra. Davi je odpotovala v Budimpešto rumunska delega-cija s prvim delegatom Valerianom Pop-pom na čelu, da uredi še preostala vprašanja med Rumunijo in Madžarsko v smislu sklepev dunajske arbitraže.

Budimpešta, 12. septembra. AA. (Stefani). O incidentu, ki se je zgodil 9. t. m. na madžarsko-rumunski meji poročajo:

Člani pokreta, ki mu stoji na čelu Maniu, so se oborožili ter se skrili v vsi Ordoktu-tu, odkoder so začeli streljati na bataljon madžarskih lovcev, ki so vkorakali v vas. Štiri madžarski vojaši so bili hudo ranje-ni. Madžarske čete so takoj obkolile vas. Rumunski kmetje so pomagali madžarskim vojakom pri iskanju napadalcev. Po krat-ki borbi se je posrečilo madžarskim voja-kom uničiti napadalce. Pri tem je bilo ubi-tih 16 Rumunov. Madžarski vojaši so pri pregledu padlih Rumunov s presenečenjem ugotovili, da so imeli štirje izmed padlih manikarane nohte, kar je bilo posebno čud-no zaradi tega, ker so imeli na sebi kmeč-ke obleke

Položaj v Rumuniji še ni razčiščen

Rim, 12. sept. o. V svojih poročilih iz Bukarešte poudarjajo dopisniki italijan-skih listov, da položaj v Rumuniji še ni razčiščen, zaradi česar je moral general Antonescu ponovno izdati poziv rumunsko-mu narodu, naj ohrani red in mir, ki ga ogrožajo razorni pokreti. V zvezi s tem je vodja železne garde Horia Sima prepo-vedal v posebni okrožnici članom železne garde vmešavanje v zadeve, ki spadajo iz-ključno v pristojnost vlade. Izogibati se morajo vsakršnim neodgovornim pobudam ter čakati potrpežljivo na razvoj dogod-kov.

Bukareški dopisnik rimskega »Plecolo« komentira poziv generala Antonescuja in okrožnico Sime takole: Položaj Rumunije

še ni jasn. Železna garda še nima oblasti v državi, čeprav je zmagala v borbi proti bivšemu režimu, zdi pa se, da ne legionarji železne garde odločeni, da ne izpuste iz rok sadov zmage. Prihodnji dnevi bodo za-nimivi za razčiščenje notranjega položaja v Rumuniji.

Bukarešta, 12. sept. j. (Stefani) Kralj Mihail je podpisal dekret, s katerim se pomilostijo organizatorji zarot proti bi-všemu kralju Karolu iz l. 1934. Nadalje je kralj podpisal še drugi dekret, s katerim se pomilostijo tudi povzročitelji drugih atentatov političnega značaja. Amnestije je deležni tudi nekaj političnih kaznen-cev iz severne Transilvanije in južne Do-brudže.

Pogodba o Dobrudži

Sofija, 12. sept. br. (SDA) Davi je bi-lo objavljeno besedilo sporazuma, ki je bil

Operacije ob egiptski meji

Italijanska litijska vojska se pomika proti Egiptu
Angleške domneve o operacijah

Kairo, 12. septembra. s. (Reuter). Uradno angleško poročilo javlja, da se je itali-janska vojska v Libiji pričela od forta Capuz-zo pomikati proti meji Egipta. Do trenut-ka se ni poročila, da bi bili Italijani mejo Egipta že prekorčili, pričakujejo pa, da se napad lahko začne vsak čas.

V angleških vojaških krogih računajo, da bodo Italijani napadli s tremi armadami. Glavna vojska naj bi operirala iz Libije ob obali proti Egiptu, kar bo angleška vojska skušala preprečiti. Angleško letalstvo je za-to zadnje dni posebno intenzivno napadalo razne italijanske vojaške postojanke v Li-biji.

Druga italijanska armada bo najbrže iz Eritreje preko Kasale skušala prodrati proti severozapadu k Vadi Halfi.

Tretja vojska bi imela nalogo, da skozi 400 do 500 milj široki pas pušcave udari od Taleide v južni Libiji prav tako proti Vadi Halfi. Zaradi neugodnega terena in velikih razdalj sicer tam ni pričakovati vojaških operacij velikega stila, pa ne bi izključuje-jo možnosti, da bi tam Italijani poskusili napad z letelimi oddeli.

Doslej ni znakov, da bi se nahajali v Li-biji tudi celotni oddelki nemške vojske, pač pa pravijo angleške informacije, da so bili v Libiji opaženi posamezni nemški voja-ški strokovnjaki.

Italijansko uradno vojno poročilo

Rim, 12. sept. br. (Stefani) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo davi naslednje 97. službeno vojno poročilo: Ponoči in podnevi so naša letala znova bombardirala železniške naprave ob egipt-ski obali in sovražne objekte v Solumu in Sidi Baraniju. Povzročeni so bili požari in eksplozije in nastalo je hudo razdejaje. Bombardirane in s strojnimi obsestrelje-vane so bile tudi kolone sovražnih oklop-nih avtomobilov.

Sovražna letala so skušala napasti Der-no, naše protiletalsko topništvo in naša protiletalska letala pa so jih poglajala v beg. Eno sovražno letalo »Blenheim« je bilo sestreljeno. Kakor kaže, je bilo sestrelje-no še neko drugo. Eno naše letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

Iz podrobnejših informacij izhaja, da sta bila pri letalskih napadih na Aden dne 1. in 2. t. m. potopljena dva sovražna ru-silica. Naše letalske formacije so bombar-dirale letališče v Hartumu, kjer je bil za-det en hangar, železniško križišče v Hajji

pred dnevi podpisan v Crajovi. Poleg že znanih določb vsebuje sporazum tudi to-čne določbe o novi meji med Bolgarijo in Rumunijo. Nova meja se prične na Du-navu severno od Silistrije, ter gre soraz-merno v ravni črti proti morju, ki ga do-seže 8 km južno od Mangalije. Pogodba vsebuje tudi določbe o preselitvi Bolgarov iz severne Dobrudže v Bolgarijo in Rumu-nov iz južne Dobrudže v Rumunijo. Tuka-jšnji krogi računajo, da se bo preselilo 45.000 Bolgarov iz Rumunije, 44.000 Ru-munov pa iz Bolgarije v Rumunijo.

Bolgarska zahvala angleški vladi

London, 12. sept. s. (Reuter.) Bolgarski poslanik v Londonu je posetil zunanje mi-nistrstvo ter je izrazil angleški vladi za-hvalo bolgarske vlade za naklonjenost sta-lišče, ki ga je zavzela napram Bolgariji v urejevanju vprašanja južne Dobrudže.

Operacije ob egiptski meji

Junctionu, kjer so bili razdejani tiri, ža-lezniški vozovi in skladišča. Na letališču v Atbari so bila zadeta poslopja in tri ve-like lope ter so nastali požari, ki jih je bilo opaziti še na veliko daljavo. Vsa naša letala so se vrnila v svoja oporišča.

Sovražnik je skušal z oklopnimi avto-mobili in motoriziranim lažjim topništvom napasti mostiče v Kasali. Naše topništvo ga je s svojim ognjem po enourni borbi pregnalo. Na naši strani ni bilo nobenih izgub. Drugi napad je bil izveden na po-stojanke naših dubatov v Gerilliju na meji zapadno od Wajira, a je bil prav tako od-bit. Tudi tam na naši strani ni bilo nobe-nih izgub. Bitka je trajala dve uri.

Neko angleško letalo je bombardiralo središče mesta Asaba. Bombe so poškodo-vale stanovanjska poslopja. En domačin je bil ubit, dva sta bila ranjena. Pri letal-skem napadu na letališče v Šašmanu juž-no od Adis Abebe je nastala manjša ško-da. Eno sovražno letalo je bilo sestrelje-no, trije člani posadke so bili ujeti. So-vražna letala so skušala napasti tudi po-morsko oporišče v Masauli, protiletalska obramba pa je tako naglo reagirala, da so bila letala prisiljena odvračati svoje bombe v morje. Pri sovražnem letalskem napadu na Desie, ki je bil omenjen v službenem poročilu št. 95, sta bili sestreljeni dve sovražni letali.

Neka naša podmornica se je vrnila v svoje oporišče z Atlantskega oceana, ter je potopila več angleških ladij s skupno tonažo 27.000 ton.

Akcije angleškega letalstva v Afriki

Kairo, 12. septembra. s. (Reuter). Povelj-stvo angleškega letalstva na Blížnjem vzhodu javlja v svojem današnjem komunikueju, da so večeraj angleški bombniki napadli več italijanskih vojaških letališč v vzhodni Li-biji. Povzročeni je bilo več požarov.

Italijanska letala so večeraj bombardirala Marso Matruh v Egiptu. Pri tem so bila 4 italijanska letala sestreljena. Južnoafriški bombniki so napadli večeraj neko letališče v srednji Abesiniji. Eno ita-lijansko letalo je bilo uničeno, štiri pa so bila poškodovana.

Uvedba splošne vojaške obveznosti v Mehiki

Mexico, 12. septembra. AA. (DNB) Urad-ni list objavlja zakon o uvedbi splošne vo-jaske obveznosti za vse mehiške držav-ljane od 18. do 53. leta.

Slava gardne artiljerije

Beograd, 12. sept. j. Artiljerijski polk kraljeve garde je imel danes svojo slavo. Prisostvovali so ji kot zastopnik Nj. Vel. kralja, njegov prvi adjutant general Nj. Nikola Hristić, minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljević, mi-nister za telesno vzgojo naroda Dušan Pantić, mnogo generalov in drugih ugled-nih osebnosti.

Odlikovana bana

Beograd, 12. sept. AA. Odlikovani so z redom Belega orla 3. stopnje Živojin Ra-fajlović, ban vardarske banovine; z redom sv. Save 1. stopnje dr. Branko Kijurina, ban dunavske banovine; z redom Jugoslo-venske krone 3. stopnje pa Gojko Ružić, namestnik bana vrbaske banovine, in Du-šan Vlasović, pomočnik bana zetske bana-vine.

Učiteljska delegacija v prosvetnem ministrtvu

Beograd, 12. septembra. p. Pomočnik prosvetnega ministra je sprejel danes de-legacijo upravnega odbora učiteljskega združenja pod vodstvom predsednika g. Ivana Dimnika. V delegaciji je bil tudi g. Metod Kumelj iz Ljubljane. Delegacija je podrobno obrazložila pomočniku ministra položaj šolstva in učiteljskega v posamez-nih banovinah ter mu predložila želje učiteljskega gleda narodnega šolstva in njego-vega napredka.

Plačilni promet z odstopljeno Transilvanijo

Beograd, 12. sept. p. Glede na priklju-ček severne Transilvanije Madžarski, je naša Narodna banka navezala stike z ma-džarskim emisijskim zavodom, da bi se čim prej uredil tudi plačilni promet med našo državo in severno Transilvanijo. Ka-kor kaže, se bo sporazum o kliringu med

našo državo in Madžarsko že v nekaj dneh razširil tudi na severno Transilvanijo.

Nadaljnje aretacije na Hrvatskem

Zagreb, 12. sept. o. Policijske oblasti na-daljujejo akcijo za pobijanje draginje. Tu-di danes je bilo izvedenih nekaj aretacij, skrito blago pa je bilo zaplonjeno. Tudi na podeželju je akcija že v polnem teku in je bilo tudi tam že nekaj ljudi aretiranih, ker so skrivali zaloge ali zahtevali pretirane cene. Nocojšnji listi objavljajo dalje trne na šestih pekovi, ki jih je policija ovašala sodišču, da so prodajali kruh, ki ni bil tako težek, kakor bi moral biti.

Palača veterinarske fakultete v Zagrebu

Zagreb, 12. sept. o. Heinzioli ulici v Zagrebu so zgradili prvo palačo veterinar-ske fakultete, ki je stala nad 9,5 milijona dinarjev. Sedaj je razpisani natečaj za zgraditev druge palače, ki bo imela 4 krila ter bo veljala 21 milijonov dinarjev.

Iz državne službe

Beograd, 12. sept. p. Na filozofski fa-kulteti v Ljubljani je bil imenovan izred-ni profesor dr. France Šturm za rednega profesorja v II/2.

Za rektorja glasbene akademije v Ljub-ljani je imenovan prof. Anton Trost. Profesor Gregor Zapešnik je bil imeno-van za profesorja verouka na II. realni gimnaziji v Mariboru.

Učiteljica za defektno deco Marija Dim-bek je bila na lastno prošnjo premeščena iz Požege v Ptuj.

Vremenska napoved

Zemunska: Hladno, zjasnetje na zapad-ni polovici in v severnih krajih. Pretežno oblačno v južni polovici, kjer utegne tudi deževati.

Domače vesti

* Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda bo letos 15. t. m. v Ljubljani. Spomnite se ta dan naše obrambne družbe in zberite pri svojih znancih; majhen dar domu na oltar. Namesto brzojavnih zdravrov darujte za namene družbe!

* Dopolnilna pojava za pošiljanje pism in paketov vojnim ujetnikom, internirancem in privatnim osebam na ozemlju vojskujočih se, odnošno okupiranih in ostalih držav. Časopisi v dravski banovini so pred dnevi objavili pojava dravskega banovinskega odbora Rdečega križa glede teh pošilk. Rdeči križ se je medtem obrnil na ministrstvo za pošto, telegraf in telefon za pojava, v katere države se morejo v zdajšnji situaciji pošiljati navedene pošiljke. Ministrstvo je z dopisom z dne 4. t. m. sporočilo glavnemu odboru Rdečega križa, da se morejo vojnim ujetnikom in internirancem pošiljati nastopne pošiljke: 1) Za Nemčijo, Češko-moravski protektorat, gubernijo Poljsko, Italijo, Norveško in Dansko paketi do 20 kg teže kakor tudi vse ostale pisemske pošiljke. 2) V Holandijo in obe Franciji (zasedeno in nezasedeno) se morejo pošiljati samo pisemske pošiljke, med njimi pa tudi »petits paquets« (mali paketi) do teže 1 kg. Promet s Holandijo je reden, s Francosko pa zelo nereden in negotov. 3) V Belgijo se za enkrat ne morejo pošiljati nobene pošiljke. Glede na to, da se za izgubljene, ukradene ali pokvarjene pakete, ki se pošiljajo s posredovanjem Rdečega križa vojnim ujetnikom in internirancem, ne priznava nobena odškodnina, ni priporočljivo pošiljati v teh paketih predmetov večje vrednosti. Glavni odbor nam nadalje sporoča, da so pisma in paketi za vojne ujetnike in internirance oproščeni samo poštnih taks, ne pa tudi carinskih taks, ki se morajo plačevati za pregled paketov. Razen tega se morajo pri odposiljanju paketov upoštevati tudi naši devizno-valutni predpisi glede vsebine paketov in njihove vrednosti. Ker se ti predpisi zelo pogosto menjajo, priporočamo glavni odbor tale postopek: a) Interesenti, ki želijo pošiljati pakete, naj jih pripravi pri poštnem uradu in pošto-carinskih oblastih o možnosti pošiljanja paketov, teži, vsebini in vrednosti. b) Odbori Rdečega križa smejo pritiskati svoje štampiljke samo na one poštno spremenice in samo na one pakete, katere odposiljajo poštini uradi brezplačno, to je za vojne ujetnike in internirane vojaške osebe, in sicer samo za one pakete, katere so upravnica oblasti poprej pregledala in za katere so izdala dovoljenje, da se morejo izročiti pošti za odposiljanje. Paketi za druge osebe (privatne) se ne morejo pošiljati preko Rdečega križa. c) Denar se vobče ne more pošiljati s posredovanjem Rdečega križa. — Iz pisarne dravskega banovinskega odbora Rdečega križa.

* Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Kongresni trg 2, se vsi dnevno, šolska sv. maša bo dne 16. septembra, redni pouk se začne 17. t. m. Právica javnosti. Učnina znana. Ubožni dijaki prejmejo popust. Vsa podrobna pojasnila daje vodstvo ustno ali pisмено. (—)

Vlacet kis za vlaganje sočiva, priznato dober, liter din 4.—, prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, židovska ul.

* Železniški delavci, ki so šli posredovati v Beograd za povečanje plač, bodo sprejeti od g. ministra za promet danes v petek 13. t. m. Deputacija je poslal oblastni odbor Druženja Jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani in jo sestavljajo tovariši Jenko iz Ljubljane, Ropret iz Maribora in Zorko iz Litije. Njihova naloga je prepričati odločujoče činitele o veliki bedi, v kateri žive železniški delavci. Potrebno bi bilo, da se prizna in tudi v celoti izplača rednim delavcem z zadnjo urodo in od 1. t. m. uveljavljeni povišek na račun posebne doklade zaradi druginje (dnevno za kvalificirane delavce 6.40 din, polkvalificirane 4.80 din, (kvalificirane 4 din), ne pa da se jim z isto urodo da še tako pičli povišek zmanjša z odvozom 10% od osnovne meze. Tudi po vzglednem delavcem je treba izdejavovati.

Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno po motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki boleha na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

povišek plač, ker je znano, da so prav ti največji siromaki med železničarji.

* Vpisovanje v trgovsko učilišče Kristofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon 43-82), je dnevno dopolnje in popoldne za enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti. Redni pouk se prične 16. t. m. Šolnina zmerana, manj premožni imajo popust. Pojava in propekte daje ravnateljstvo. Zavod uživa odlične sloves, je največji in najmodernejši te vrste. (—)

Vaše filme zaupajte najmodernejšemu Foto-laboratoriju DROGERIJE KANC, ŽIDOVSKA UL. LJUBLJANA, MARIBOR

* Novi grobovi. V Gradcu je umrl v 72. letu starosti mestni stavbenik g. Rudolf Kiffmann starejši. Pogreb rajnega je bil večer iz kapele mariborskega mestnega pokopališča na Pobrežju k rodbinski grobnici. — Na svojem vinogradnem posestvu v Krčevini pri Ptujju je preminila ga. Alojzija dr. Jurtelova. Pogreb bo danes ob 16. izpred hiše žalosti, Kremeteljeva 2, na ptujsko mestno pokopališče. — V Hotečrski je tragično umrla ga. Marija Logarjeva, gostilničarka in posestnica. Pogreb bo v soboto ob 16. — V Šmartnem pri Slovenjem Gradcu je v cvetu mladosti 20 let umrl g. Ivan Čas, sin veleposelnika in trgovalca. Pogreb bo v soboto ob 10. — Tragično je preminil g. Adolf Zupančič, bivši mojster v Ljubljani. Pogreb bo danes ob 17. na pokopališču v št. Vidu nad Ljubljano. — Rajnikom blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje!

* Od česa umirajo Zagrebčani. Največ Zagrebčanov umre za tuberkulozo. Za rakom umre vsak drugi dan po ena oseba. Skoraj prav toliko smrtnih žrtev zahtevajo razne nesreče. Mnogo smrtnih primerov terjajo kap, zastrupljenje krvi in samomor.

* Družbi sv. Cirila in Metoda je nakazal g. dr. Franjo Lipold, odvetnik v Mariboru. 200 din. ker se ne moreta on in njegova soproga udeležiti velike skupščine. Iskrena hvala!

* Pravda o pravici in krivici, o poštenosti in nepoštenosti, o vesti, o časti, o vrednosti parafov in kazni, o dobrem in zlem teče v dr. Snuderla Lopotvščini. Z blestečim dialektom nas vodi avtor po labirintu vseh teh nešteti problemov, da mu z napetostjo sledimo in naposled s prizanim dihom obenem premišljujemo o zamotanosti tega zagonetnega življenja. Komur je do vedre, a vendar resne poglednosti, naj si ogleda Snuderlovo Lopotvščino. V soboto 14. t. m. bo gostovalo z njimi narodno gledališče iz Ljubljane v Zagorju, v nedeljo 15. t. m. pa v Radčah.

* Rok za ljudski ruh v Hrvaški podaljša za sedem dni. Ker imajo na Hrvaškem še velike količine bele moke, je ban dr. Šušbić odredil, da se rok za uvedbo narodnega kruha na Hrvaškem podaljša še za sedem dni.

* Ostri ukrepi proti špekulantom na Hrvaškem. Ban banovine Hrvaške je izdal novo strogo odredbo proti špekulantom. Vsi lastniki in upravitelji hiš, poslopij in zemljišč so dolžni prijaviti vse zaloge, ki so si jih bili pripravili v svrhu špekulacije. Prijavitelj pa morajo tudi tiste zaloge, ki jih nameravajo še pripraviti v svojih skladiščih. Oblastva bodo zaplenila vse zakonito nedovoljene zaloge, njih lastnike pa bo doletela ostra kazen.

* Špekulanti na zatonih »Lopov«. V Zagrebu je tržni odsek mestnega poglavarstva obsodil zaradi navijanja cen 205 obrtnikov in trgovcev, sreskemu sodišču v Zagrebu pa je mestni tržni odsek prijavil 96 oseb, ki so se pregrešile zoper uredbe o minimalnih cenah.

* Smrt v prepadu. Potniki, ki so se v torek zvečer vozili iz Jajca v Banjaluko, so na cesti pri vasi Rekačevici našli vso krvavo 18letno Tankosavo Topčevico. Nesrečno dekle je skočilo s 60 m visoke pečine Celine, ker jo je njen sorodnik Radolka Topić prijavil oblastvom, da je pred nekaj dnevi baje povila nezakonskega otroka in ga zakopala nekje v gozdu. Pokojnici sorodniki trdijo, da te govornice niso resnične in bodo zahtevali za brezvestneža strogo kazen.

Zapiski

USPEŠNA POTA »NAŠEGA RODA«
S pravkar izšlo prvo številko je naša najbolj razširjena mladinska revija »Naš rod« nastopila dvajseti letnik. Enajst zaključnih letnikov teče večje urejanje časopisa je s svojo pestro vsebino in skoraj že razkošno ilustrativno opremo najbolj dokaz pomena, ki ga ima »Naš rod« za slovensko mladinsko književnost. Prvi zvezek novega letnika kaže, da ne bo zastajal za prejšnjimi letniki. Nasprotno, zdi se celo, da jih bo v nekem pogledu prekosil. Srečna je bila misel, da bo »Naš rod« v novem letniku posvetil vsako številko kakšnemu znanemu slovenskemu mladinskemu pisatelju, in sicer tako, da bo prinesel na naslovni strani njegovo sliko, na uvodnem mestu pa za mladino prirejen intervju.

V prvi številki je predstavljen širokemu krogu mladih čitateljev »Našega roda« pisatelj Vladimir Levstik. Jože Zupančič, pisatelj sosed v Litiji, ki je dal izpodbudo za omenjeno serijo člankov o slovenskih pisateljih, opisuje v prav mikavni obliki svoj obisk pri Vladimirju Levstiku. Pisatelj privede k svoji mladosti, njegove sosed pa o Levstikovem življenju in obsežnem delu. Pisatelj portret na ovojni strani je posrečen v zasnovi in reprodukciji. Vladimir Levstik je pisal za »Naš rod« povest »Peter in Kostja«, ki se bo nadaljevala skozi vse letnik. Povest pripoveduje historijo o Petru in njegovem mlademu prijatelju Kostji, beguncu iz daljnih ruskih planjav, pa o starem Kozaku Senjo — po domače šimnu — dobriču, ki beži kakor dobri duh nad usodo svojega preljubega Kostje in njegovega prijatelja Petra. Ni dvoma, da bo novo delo našega mojstrskega pripovednika in stilista za-

* Tričlanska družina na dveh nogah. V vasi Vedrem polju nedaleč od Bosanske Petrovca živi s svojo družino siromaki kmet Jovo Tudić. Vsa njegova tričlanska družina ima samo dve nogi. Jovo je na delu izgubil desno nogo, njegova žena je zbolela za kostno tuberkulozo in že deset let leži s posušeni nogami, njegovemu 15letnemu sinu pa so pred dnevi amputirali nogo.

* Ameriška milijonarka — svinjska pastirica v Sremu. V sremski vasi Erdeviku živi neka Američanka, ki je bila nekoč milijonarka, zdaj pa jo je usoda degradirala na položaj svinjske pastirice. Ta ženska je Ida, rojena Webova, žena Konrada Animusa, ki je pred mnogimi leti odšel v Ameriko iskat sreče. Srečo je res našel. Z žilavo pridnostjo je prišel do blagostanja in izbral za življenjsko tovarišico Ido Webovo, hčerko bogatega farmerja. Toda sreča je kmalu zapustila mlada zakonca. Konrad Animus je zbolel in skoraj vse njegovo bogastvo je šlo v roke zdravnikov in lekarnarjev. Ko je po dolgem času ozdravel, je bil nesposoben za delo. Pred desetimi leti sta se zakonca s hčerko Dorožjo preselila v možovo domovino. Prispejala sta prav v času splošne gospodarske krize in zaman iskala kakršnekolik zaposlitve. Tako sta se morala zadovoljiti s tem, kar jima je usoda namenila: prevzela sta čuvanje svinj v sremski vasi Erdeviku.

* Družinska žalost v Banatu. V banatskem mestu Njemački Crnji se je dogodila te dni huda obiteljska žalost, ki jo je zakrivil 53letni Johann Jung. Zaradi njegovega večnega zapravljjanja je prišlo v družini večkrat do prepričev. Ko sta ga te dni njegova žena in tašča spet prosile, naj preneha s pijančevanjem in zapravljjanjem, je pograbil sekuro in smrtno ranil obe ženi, nato pa je skočil v vodnjak. Ko so ga potegnili iz vodnjaka, je bil že mrt. Žena in tašča pa se v bolnišnici borita s smrtjo.

Pupa-Lela, vrni se! Mama

* Po enajstih letih pojasnjen zločin. Jeseni 1929. leta so v vasi Mirkovcih nedaleč od Vinkovcev našli v nekem vodnjaku mrtvega 17letnega Rada Korico. Ugotovljeno je bilo, da je bil mladenič umorjen s kolom, za morilca pa ves čas ni bilo sledu. Šele zdaj po enajstih letih so po naključju odkrili morilce. Sta to 45letna Jovanka Periščeva in njen sin Peter. Pri Periščevi je bil Korica v službi. Ublila sta ga zaradi svinje, ki mu je bila ušla na pašo.

* Kako poceni je človeško življenje. V vasi Patkovcu pri Vražju se je zaradi dveh grozov ugasnilo življenje mlade Franciske Breganove. Franciska je šla zgodaj jutraj na polje in med potjo je odtrgala v vinogradu Valenta Novosela dva grozda. Novosel, ki je ves čas pazil v vinogradu na tatove, je stekel za dekletom, ki se mu je skušalo iztrgati. Novosel je ustrelil v Francisko je bila na mestu mrtva. Zločinca so orožniki takoj prišli. Na podoben način je prišel ob življenje Ahmed Čardić iz bosanske vasi Agića na Turškega. Agićić in njegov sosed Čardić sta imela kos spornega zemljišča, ki sta si ga oba lastila. Letos je na tej njič Čardić zasadil krompir. Pred dnevi pa je Agićić pobral z njivice krompir in zaradi tega krompirja je prišlo med sosedoma do hudega prepira. Agićić je imel puško in je ustrelil v sosedo. Čardić je nekaj ur pozneje podlegel ranam.

* V nedeljo s »Putnikom« v Trebnje in na Čatež. (—)

* 10.000 din nagrade so sinovi pri Doljem Logatcu zavoljo karambola motocikla z vozom smrtno ponesrečene Marije Logarjeve (Bazinove) iz Hotečrške dolčine za onega, ki bi izsledil ali pa izdal zločinca, ki je nezvestno ponesrečenko opleni in odnesel aktovko z vsebino 60.000 din. (—)

Iz Ljubljane

* Počastitev našega znanstvenika. Predstojnik kemičnega instituta univerze v Ljubljani prof. dr. M. Samec, član Akademije znanosti v Ljubljani in dopisni član Jugoslovenske akademije znanosti v Zagrebu, je bil v priznanje svojih vodilnih raziskav o konstituciji škroba te dni soglasno izvoljen za člana Leopolda Karoliške akademije prirodoslovnih znanosti v Halle.

* Tovorni kolodvor, najpoglavnejši življenjski živec našega mesta, so naposled vendarle kanalizirali, toda tlakovali ga niso. Skrajno obupne razmere so končno zganile odločujoče činitele, da so pričeli plastiti prahu oziroma blata, predvsem v poletnem času, načeli to pereče vprašanje.

nimalo mlade čitatelje. Spis ilustrira naš znan slikar Maksim Gaspari.

V tem zvezku so že objavljene poleg drugega, najmlajši mladini namenjenega gradiva naslednji prispevki: Viktor Pirnat opisuje tri kraje, v katerih se največ mudijo naš kralj: Dedinje, Miličev in Bled. E. J. ustin je za ljubko spisan članek o premisli prav učinkoviti ilustraciji. Vence-slav Winkler je prispeval pesem »Mladost«, Tone Ljubić pripoveduje v članku »Jajčarice« o ženskah, ki prinašajo živila na ljubljanski trg. Anica Černež, Danica Gruden, Jože Jeruc in Miran Jarc so zastopali z liriko, ki je delno ilustrirana. Potrebno eksotičnega čtiva, ki se v toliki meri pojavlja pri mladem čitatelju, bo nasitila povest »V vročih deželah«, poučnemu namenu pa bo med drugim služila razprava Viljema Kunsta »Kakšno bo vreme?«. Vmes med članki so obilno posejane ilustracije, ki samo povečujejo vtis prostosti in zanimivosti mladinskega lista, ki je v čast Mladinski matiči in svojem uredniku, pisatelju Josipu Ribičiču.

* Nova številka »Modre ptice«. Pravkar izšla septembrska številka književnega mesečnika »Modra ptica« prinaša prevod daljše novele znamenitega sodobnega angleškega pisatelja Aldousa Huxleya »Glocondski smehljaj«. Urednik revije Janez Žagar se po daljšem času oglaš s svojo rahlo izbrušeno prozno liriko. Andrej Šavil je prispeval esej »Odselci smrti v umetnosti«, Milena Mohoričeva pa pripovedno črto »Poletna izkušnja«. Med poročili se zaključuje Milena Mohoričeva podrobna in temeljita ocena Kranjčeve »Povesti o dobrih ljudeh«, ki je vzbudila še doslej toliko pozornosti kakor le redkokatera nova slovenska knjiga.

Za češki film VRAŽJI ŠTUDENTJE

KINO UNION, tel. 22-21

vlada še vedno veliko zanimanje, a predvajati ga bomo mogli samo še danes. Zato ne zamudite te priložnosti! Predstave ob 16., 19. in 21. uri. Blagajna odprta od 11. do 12. ure in od 15. ure dalje!

Samo še danes predvajamo zanimivo dramo iz življenja lepih bolničark — pod naslovom Predstave ob 16., 19. in 21. uri

BELI KVARTET

KINO SLOGA, tel. 27-30

KOT DODATEK glasbeni film: SCHUBERT IN NJEGOVA DOMOVINA.

Tovorni kolodvor je za našo Ljubljano — rekli bi — največji vir vsakovrstnih življenjskih potrebščin. Vendar dohod od skladišč nikakor ne ustreza živahnemu prometu, zlasti v mesecu juliju, ko je bil uvoz rekordov. Naš tovorni kolodvor nima niti najprimitivnejšega tlaka niti prometne ureditve za vnoske niti priprav za naganjanje težjih bremen, ne umivalnice, kaj šele higijenskih stranišč. Ob Masarykovi cesti, od Resljeve ceste do Metelkove ulice, se razteza tovorni kolodvor. Obe železniški skladišči sta dolgi po 120 in 70 metrov. Cestnice med tiri na tovornem kolodvoru zdaj kanalizirajo. Posuli in utrdili so srednje cestnice izmed treh. To delo opravlja, kolikor pač more, parni valjar. Ker kredit za tlakovanje še ni na razpolago, bo za zdaj urejeno le makadamsko cestnice, ki seveda ne more biti dovolj trpežno za tako velik promet. Na vse zadnje smemo pričakovati, da bo skrajna nujsnost vendarle čim prej izsilila toliko potrebno tlakovanje. Ogromno doslej zamujenega dela nujno kliče po od pomoči. Kanalizacijska dela so zaposlila večje število delovnih moči.

* K razpisu gledališkega abonmaja. Gledališki abonenti imajo pri obisku predstav različne ugodnosti. 1) Vso sezono stalni sedeži. 2) Izgledno se kupovanju vstopnic in navalu pri blaginji pred vsako predstavo. 3) Abonenti uživajo do 40 odstotni popust na dnevne cene. 4) Plačujejo abonma v 10 mesečnih obrokih. 5) Vidijo vse dramske, operne in operetne predstave. Prijave sprejemajo v veži dramskega gledališča od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

* Odbor za postavitve spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani poziva vse fotografe, poklicne in amaterje, ki imajo obveznost nasproti odboru, naj se zglase v pisarni odbora, Kongresni trg 1/II, v petek 13. t. m. od 17. do 18. Dalje prosimo, da amaterji, ki so slikali prizore pri svečanosti odkritja, oddajo posrečene posnetke ali negativne odboru na razpolago za odškodnino.

Za praktične poklice

se usposobite

v Robidovem ENOLETNEM trgovskem tečaju s pravico javnosti LJUBLJANA — TRNOVSKA ULICA 15. Tu dobite že v enem šolskem letu strokovno in splošno gospodarsko izobrazbo, ki je potrebna za kvalificirano delo v pisarnah ali za vodstvo lastnih podjetij in trgovin. — Ugodnosti: rodbinske doklade, dijaške vozne karte itd. Vpisovanje vsak dan dopoldne in popoldne: Trnovska ulica 15.

* Pevce in pevke, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri nekaterih opernih predstavah v letošnji sezoni kot pomožni zbor, vabimo, da se zglasijo danes, v petek ali jutri v soboto vseh ob 19. zvečer v opernem gledališču.

* Zdrženje gledaliških igralcev v Ljubljani bo imelo v nedeljo redni občni zbor s običajnim dnevnim redom. Zbor bo v operi ob 10. dopoldne.

* Na abiturientskem tečaju Zbornice za TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani bodo završni izpiti od 18. do 30. septembra po sporedu, ki je razglašen na uradni deski. Vpisovanje na abiturientski tečaj traja do 25. septembra. Pričetek predavanja bo 1. oktobra t. l.

Zdravniškemu naraščaju se godi velika krivica

Pet let zastojkarstva pri odgovornem delu

O težavnem položaju našega zdravniškega naraščaja razpravlja beograjska »Politika« in pravi med drugim:

Politika narodnega zdravlja je odločujoča za telesno moč in odpornost vsakega naroda. Kakšna je ta politika pri nas, pričajo naše bolnišnice, v enaki meri pa tudi položaj zdravniškega naraščaja. Tudi najbolj urejena bolnišnica ne more imeti uspehov, če nima na razpolago dovolj večjih zdravnikov.

Pet let traja medicinski študij in če gre vse v redu, lahko kandidat medicine dobi doktorsko diplomu šele na koncu šestega leta. Mlad zdravnik mora po končanem študiju na enoletni staž v bolnišnico in šele tedaj dobi pravico za izvrševanje javne prakse. Če se želi še naprej specializirati, mora delati še nekaj let kot volonter na ustreznem oddelku kakšne velike bolnišnice. To se pravi, da mora po končanem doktoratu brezplačno delati celo leto kot stažist in štiri leta kot volonter, torej polnih pet let. Za stažiste je določena zdaj neka nagrada, ki pa je odvisna od finančnih mož-

* Prostovoljna gasilska četa Ljubljana-Barje ponovi na mnogostransko željo svoj javni nastop dne 15. septembra 1940 ob 15. na posestvu tovariša Ivana Vrbinca na Peruzzijevi cesti poleg gasilskega doma na Barju s sodelovanjem vseh članov in članic, naraščaja ter samaritanskega čtenega odreda. Članice nastopijo pri požaru vasi z motorno brizgalno, naraščajniki pa z ročno brizgalno. Vrle barjanske samaritanke pokažejo cenjenim posetnikom svojo izurjenost v prvi pomoči žrtvam zračnega napada. Javni nastop bo s sodelovanjem aeroplanov. Ker so vse točke sporeda dobro napravnane, bo ta nastop zelo poučen za vsakogar, posebno v časih, ki jih preživljamo ravno zdaj. Po nastopu domača zabava. Vse prijatelje gasilstva najvjudneje je vabi uprjatelj.

* Vreme se je izboljšalo. Barometer se polagoma dviga in kakor vse kaže, nam bo še za čas prihranjena doba jesenskega deževja. To nam poleg barometriške stanja dokazuje tudi velik padec temperature, ki je znašal danes jutraj v Ljubljani 10 stopinj. Čez dan pa se je zvišala na 12 stopinj. V jutrnjih urah in zgodnjem dopoldnevu je še precej deževalo, potem pa so močni severni vetrovi polagoma raznašali oblake in proti večeru smo kar nenadno dočakali jasno nebo. Podoba pa je, da bodo zdi noči še precej mrzle. Sicer se pa s kakšno posebno vročino tudi čez poletje nismo mogli polhvaliti.

* Vrtarski odsek podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani bo imel danes ob 20. svoj redni mesečni sestanek v Mrakovih restavraciji na Rimski cesti. Vsi, ki te še zanimajo na vselejmu za razstavljeno cvetje in povrtnino, pridite, da se upoznate z delom odseka.

* Dve nesreči na en mah. V splošno bolnišnico so pripeljali z avtomobilom hudo opečeni hčerki posestnika Planinška iz Pristavice pri Velikem Gabru na Dolenskem. Obe sestrici, 17-letna Albina in 14-letna Alojzija, sta v sredo popoldne delali na polju. Nenadno pa je začelo hudo deževati in stekli sta domov. Kakor hitro pa sta stonili doma v kuhinjo, se je silno zabliškalo, skozi dimnik je švignila v kuhinjo strela in oplazila obe dekleti do vratu in hrbtu. Močno opečeni deklici so vaščani spravili v sosedno hišo, kjer ju je iz trdne omedlevice s pomočjo umelega dihanja zbudil poklicani zdravnik. Nesreče pa še ni bilo zadosti, kajti strela je obenem zažejala Planinškovo domačijo, ki je pogorela s poljskimi pridečki, z orodjem in s pohištvom vred. Rešili so samo živino iz hleva. Nevarno opečenim dekletom zdravnik v ljubljanski bolnišnici lajša silno trpljenje.

* Velik vlom na Viču. Kakor smo že poročali, je bilo v nedeljo popoldne vpljeno v stanovanje Franca Heufia, tvorničarja peči na Viču. Vlomilec je odprl vrata v stanovanje s ponarejenim ključem ter odnesel 40.900 din gotovine v bankovcih. Ker so vlomilcu bile razmere očitno dobro znane, so najprej aretirali nekoga mlajšega možkega iz neopredne okolice okrađenca. Vendar niso našli pri nem nobenega denarja in mu vlačijo tudi niso mogli dokazati. Oškodovanec obliubja tistemu, ki bi izsledil pravega vlomilca, levo denarno nagrado.

* V mestni kavlnici se bo jutri v soboto od 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno znižani ceni.

nost. Slovniška pravilnost ne zahteva drugega kakor pazljivost, medtem ko zahteva stil nadarjenost, naravnega genija. Slovniška povzdiguje profesorja, stil pa pripada samo umetniku. Drži se vseh pravil, pa postane brezhiben v očeh profesorjev. Toda umetnik se ne bo za tako nizko ceno pobotal s teboj. Stil ustvarja zgosten črtni fraze, njena globoka bujnost, pa tudi njena jasnost (ali — če treba — nje vrveča neprosornost), pa njena zveza, mod njenih zglobov, lahkota njenih prehodov: zavisi tudi od vrline presenečenja, ki jo imej dober pisatelj vedno v zalogi.

Človek, ki je rojen stilist, ne bo nikdar grešil zoper duha (genija) jezika in četudi kdaj prekrši, zavedajoč se vzroka, kakšno pravilo, da bolj čuje tipke svojega jezika, ne da bi mu s tem prizadelo škodo, je treba v večini primerov pred takim pisateljem spoštljivo sneti klobuk.

Velik pisatelj si ustvarja svoj jezik, s čimer kajpak ne mislimo, da naj besede izmisli. Leksikalna in slovniška plat jezika sta namenjeni vsem. Stil močnega pisatelja pa je samo njegova last. Od tod tolika različnost izvirnih stilov. Nekateri razširjajo svoje območje z osvajanjem arhaizmov, drugi s tehničnim jezikom, tretji zopet rabijo posebnosti rodbinskega jezika itd. Vsak stilist najde svoje polje, kjer se bo počutil najbolj svobodnega in kjer se lahko čisto po svoje razmahne.

Stil razodeva mnogo bolj nedvomno kakor ideje resnično podoba nekoga pisca. Ideje so lahko zlagane, stil ni nikdar.

Samo velik romanopisec, ki je prav tako velik pisatelj, si lahko zagotovi pri znančih verjetnost, da bo še dalje živel v svojem delu.

Neko književno delo ne živi najbrž samo zaradi svojega stila. Toda samo s stilom si ohrani trpežnost. Prevel — o.

Identitete samomorilca do danes niso mogli ugotoviti. V opoldanskih urah pa se je zgledil na šentvitski orožniški postaji brat brivskega mojstra Adolfa Zupančiča iz Ljubljane. Izjavil je, da že drugi dan pogreša svojega brata Adolfa, ki je odšel predvčerajšnjim od doma nekam proti Gorenski in se doslej še ni vrnil. Izrazil je domnevo, da je brat v živčni razburjenosti morda izvršil samomor. Pokazali so mu truplo samomorilca, v katerem je takoj spoznal pogrešanega brata Adolfa. Nesrečni Adolf Zupančič je star 32 let in je vodil v Ljubljani samostojno brivnico. Zadnje čase je bil videti močno zagnjen, najbrže zaradi hudih gmotnih razmer, ki so ga naposled tudi dovedle v prostovoljno smrt. Pokopali ga bodo jutri popoldne na šentvitskem pokopališču.

Postani in ostani član Vodničkove družbe!

Pod vlak je skočil

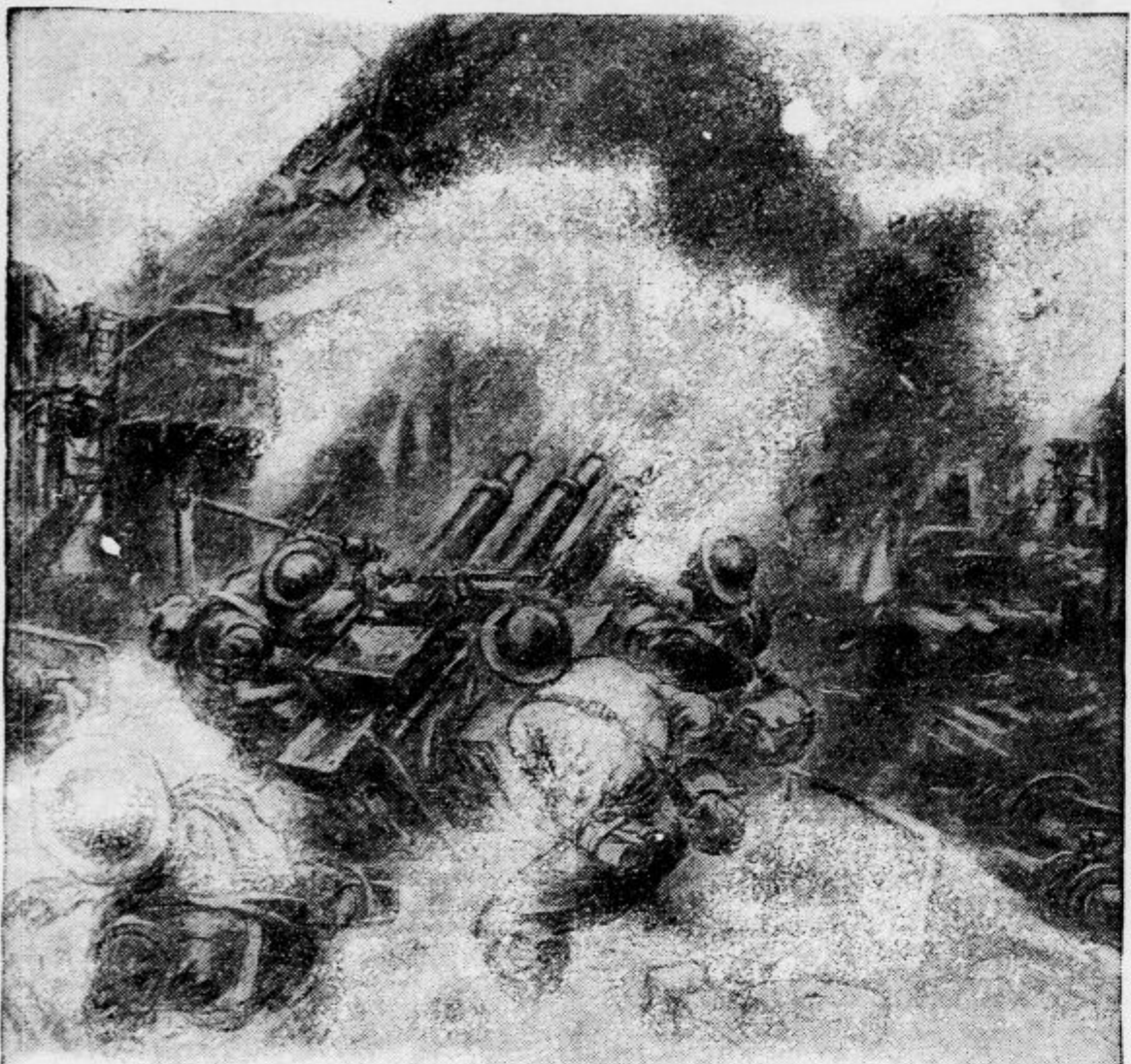
Obup zaradi težavnih gmotnih razmer

Ljubljana, 12. septembra

Snoči je paznik na železniški progi med Mednom in St. Vidom našel na mestu, kjer se železniška proga zniža pod glavno cesto, kakšnih 200 m od čuvajne 79. močno razmesarjeno možko truplo. Neznane je imel najbrže od udarca lokomotive strahovito zmekčano glavo, da ga ni bilo mogoče prepoznati. Noge je imel odrezane nad kolonom, pa tudi po vsem ostalem telesu je bil hudo razmesarjen. Paznik je obvestil o najdbi ljubljansko železniško postajo, kjer so dognali, da je neznane povozil brzi vlak z Jesenic, ki prihaja v Ljubljano ob 19. uri. Lokomotiva brzega vlaka je imela namreč na kolejski krivavi sledove, znamenje, da se je med vožnjo zgodila nesreča.

Orožniki iz St. Vida so zadevo preiskali in dognali, da gre za samomor. Truplo je ležalo tako, da je bilo že na prvi pogled jasno, da je neznane legel počez čez tir ter tako ležal pričakal brzega vlaka.

Letalski napad in obramba

To risbo, ki ponazarja nemški napad iz zraka na del industrijskega predmestja v Suffolku na Angleskem, je priobčil nemški list »Illustrierter Beobachter«

Noč v zaklonišču

Vtisi ameriškega novinarja ob napadu na angleško prestolnico

Novinar W. Forrest, ki se je te dni podal na obhod po nočnih ulicah Londona, slika četrti nemški nočni napad na angleško prestolnico takole:

Ze četrtič so morali Londončani prebiti noč v zakloniščih... Tisti, ki so menili, da Nemci ne bodo napadli mesta zaradi nizkih oblakov, so se motili. Jasnó je, da hočejo Nemci spodkopati moralo angleškega ljudstva. Zato silijo ljudi, da prebijajo vsako noč namesto v postelji, nekje na tleh, v podzemnih železnici ali v kakšnem drugem zaklonišču. Angleži v Londonu zdaj nimajo časa za spanje, niti za miren obed ali »five o'clock«, tradicionalni čaj ob petih popoldne. Topot so se nemški bombniki pojavili ob »lunch time« času obeda ob 14 popoldne, ob času »five o'clock« ob 17.25 ter ob času »dinnera« ob 19. zvečer.

Napitil sem se po ulicah Oxford Street do Marol Archa. Ta pot je dolga približno dva kilometra. Nekaj časa sem bil na cesti, potem pa pod njo. Kadar je bil dan znak za neposredno nevarnost, sem se vslej umaknil v najbližje zaklonišče.

Na križišču Oxford Streeta in Regent Streeta, ki sta najbolj gospodski ulici Londona, sem stopil v zaklonišče, kjer je bilo zbranih že mnogo ljudi. Kmalu sem spoznal, da se nahajam med politiki, filozofi, uradniki, delavci, ženami in otroci. Streljanje je bilo zelo močno in večkrat nisem mogel razločiti, da li je treščila bomba ali

je to strel iz protiletalskega topa. Preden sem bil zapustil cesto, nisem razen stražnikov nikogar videl na ulici. Taksametri so bili izven prometa, avtobusi so stali na cestah ob strani.

Ljudje pripovedujejo vsakovrsne zgodbe iz prešlih dni. Nenadoma začutimo silen udarec. Hiša in zaklonišče se streseta od njega. Ali smo zadeti? Električna razsvetliava ugasne in v trenutku nas obijame tema. Zdelo bi se povsem naravno, da bo zdaj izbruhnila panika. Toda naši živci so trdni. Brez besede se v ravni vrsti bližamo izhodu in čez minuto časa že zasveti pomožna luč. Organizacija pomožne službe je res popolna. Tako se vrnemo k debati in nadaljujemo v tem slogu do jutranje zore, ko je opasnost minila ter zapustimo zaklonišče.

Porušeno šolsko poslopje

Usoda 500 beguncev v Londonu

Reuterjeva agencija poroča, kako je bilo v ponedeljek zvečer porušeno neko šolsko poslopje v vzhodnem delu Londona, kamor so se nedavno prej zatekli moški, žene in otroci, ki jih je napad nemških letal preganjal izpod njihove strehe.

Ti ljudje so bili evakuirani v soboto zaradi jakosti letalskih napadov. Petsto beguncem so določili zasilno bivališče v šol-

Italijanska opera v Nemčiji

Italijanska opera je bila med Nemci vedno priljubljena. Odkar je politično sodelovanje med Rimom in Berlinom nastalo posebno tesno, da se to pozna tudi v opernem delovanju.

Lansko leto so imeli v Nemčiji 1228 predstav Verdijevih del. Največ predstav je dosegel Trubadur, za njim Rigoletto, Aida, Traviata, Moč usode, itd. Poleg Verdija je bil na sporedu tudi Puccini. Njegove opere so dosegle 800 predstav. Donizettijeva dela so se izvajala 130krat. Pričakujejo, da bo letošnja italijanska operna sezija v Nemčiji še večja.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da uporabljajo Nemci pri napadih na London tudi 500 kg težke bombe, ki izvrstajo v zemljo do 17 m globok lijak; da je maršal Göring izdal povelje, naj nemški letalci za vsako berlinsko hišo, ki so jo uničile angleške bombe, porušijo deset hiš v Londonu;

da se nahaja pod britanskim orožjem v Angliji 46.000 kanadskih vojakov; da bo letošnja produkcija železa v Albaniji dosegla poldrug milijon ton; da je mladi rumunski kralj Mihail odpotoval v Sinajo, kjer bo počakal na povratek svoje matere iz inozemstva; da bo paroplovba na Dnjestrju obnovljena 15. septembra;

da je neki norveški inženir predložil patent za električne bicikle in avtomobile. Rusija in Finska sta njegov patent že odkupili.

Grönland se približuje Ameriki

Kodanjski »Aftenbladet« objavlja članek šefa geološke opazovalnice na Danskem, ki pravi, da se Grönland počasi, toda stalno približuje Ameriki. Vsako leto se pomakne Grönland za 32 m bliže ameriški celini.

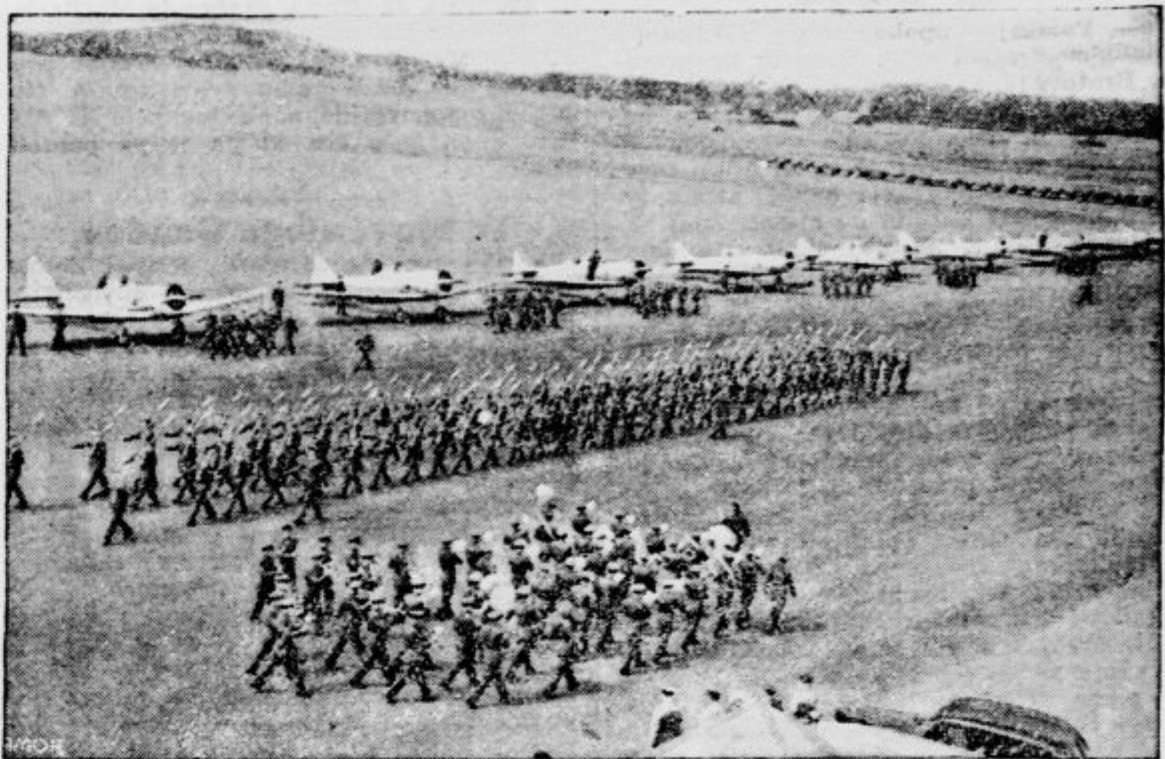
Karol na poti v Lizbono

Bivši rumunski kralj Carol je iznenada zapustil Svico in se napotil iz Lugana proti Milanu. Njegov vlak ima 11 vagonov. Potuje v spremstvu gospe Lupescu, ki ima potni list na ime Madame Lorenz. V Lizboni, kamor je namenjen Carol, se že doli časa mudi tudi bivši rumunski zunanji minister Titulescu.

Erupcija vulkana Kiuši

Ognjenik Kiuši na Japonskem, ki velja za največji živi vulkan na svetu, je začel po 53 letih mirovanja ponovno bruhati. Ze nekaj dni se vali iz njegovega žrela kamenje in lava. Bruhanje vulkana je tako silovito, da stebri dima zatemnjujejo sončno nebo. Žetev v okolici ognjenika je popolnoma uničena.

Matica angleškega letalstva

Često se naglašja, da je Kanada druga obrambna črta Britanskega imperija. Sedanja vojna to v marsičem potrjuje. Na sliki vidimo letalski naraščaj na nekem kanadskem vežbališču

Topovski ogenj čez Kanal

Nemci razganjajo angleške konvoje

V borbo za nemški napad na Anglijo posegajo poleg letal tudi dalekostrelni topovi, ki so postavljeni na Kanalskem nabrežju in o katerih učinkih se je že ponovno poročalo. Neki nemški strokovnjak za topničarstvo je dal o stvari naslednjo izjavo:

Anglija je prenehala biti otok... Ta trditev je bila v teku sedanje vojne več nego enkrat dokazana z dejstvi. Zaščiten z meglo stoji tam strma angleška obala pri Dovru. Nastavljen sem svoj daljnogled in opazoval skozi steklo osem angleških ladij, ki so se pripravljale na odhod iz angleške luke. Nekoliko nemških topniških oficirjev se je tačas sklonilo nad zemljevid, ki je ležal razprostrt pred njimi na mizi. Vsak izmed njih je vpisal v karto svoje opazke. Kontrolirali so oddaljenost in prave, v katerem so izplavale angleške ladje.

Še enkrat smo premerili razdaljo, nato pa smo vzeli na muho vseh osem ladij.

Tresk iz topovskih žrel, da se je zemlja stresla. Nastavili smo daljnogled. Nismo zadeli... Poveljnik zavpije po telefonu: »Zgrešeno...« Nato sam prekontrolira daljavo izstrelka in jo primerja z oddaljenostjo in pravcem ladij. Ukaz: »Streljaj!«

Sekunde napetega pričakovanja. Strel se ponavlja za strelom. Konvoj angleških ladij je že razpršen. Nekatere ladje so se urno obrnile in zavile nazaj v doversko pristanišče, druge so pospešile vožnjo in se oddaljile drugam.

Angliji ne groze nevarnosti samo od nemških letal, podmornic in min, groze ji tudi nevarnosti od nemških dalekostrelnih topov, ki ne dopuščajo več plovbe angleških ladij po Kanalu.

Tvorница gori

Angleška tvornica, zadeta od nemških bomb, v plamenih

Smrt pod jablano v nevihti

V nedeljo popoldne je razsajala nad Svico huda nevihta. Posebno pri Therwilu so se vžigali bliski kakor da se bliža sodni dan. Izletniki, ki jih je nevihta zalotila na prostem, so si takoj poiskali kritje v hišah. neki usnjak, z imenom Jakob Mathys na je menil, da bo dovolil, če stoji pod košato jablano pri skladovnici drv. Res se je tja umaknil in nekaj časa vedril pod drevesom. Nenadoma pa je treščilo. Strela je udarila v jablano in Mathys je obležal pod drevesom mrtev. Strela je bila tako močna, da je odtrgala jablani skorjo v dolžini 80 centimetrov.

Spomenik Leninu v Lvovu

Svet ljudskih komisarijev v Moskvi je sklenil, da se postavi v Lvovu spomenik Lenina. Temelj za spomenik bo položen že 17. septembra.

Grobница za železne gardiste

V rumunskem mestecu Mercureu Ciucului, na področju, kjer je bilo za vlade kralja Carola taborišče za člane Železne garde, so izkopali trupla 46 rumunskih legionarjev ter jih odpeljali v Predeal. Tam bodo zgradili velik mavzolej in v njem bodo pokopani Železni gardisti.

Švica naj izstopi iz Društva narodov

Švicarski zvezni svet je prejel vlogo, ki zahteva od njega, da Švica izstopi iz Društva narodov. Vlogo je poslalo vodstvo kmetijskega gibanja, ki ga vodi zvezni svetnik dr. Müller, ki ima mnogo političnih privrincev.

Popravljeni most čez reko Prut

Na ukaz generala Antonescuja je bil popravljen most čez reko Prut, ki podaljšuje cesto iz Galata. Ta most je bil pri izpraznitvi Besarabije porušen. Čez most bodo zdaj potovali Nemci iz Besarabije v svojo novo domovino.

Na vile se je nabodel

V Chez Le Bartu je 47letni kmet Schreyer metal seno z voza na senik. Ko je bilo seno skoro zmetano pod streho, se je zgodila nesreča. Schreyer je padel z voza na vile, ki so bile postavljene pokonci. Vile so se mu zarile v glavo in je v strašnih bolečinah izdihnil.

A NEKDOTA

Raffael je bil v splošnem zelo marljiv, vendar je imel dneve, ko se je moral premagovati, da je kaj delal. V takšni dobi nevojice do dela bi moral za papeža Leva X. izvršiti podoba Madone v čim krajšem času. Delo se je vleкло in vleкло, končno je postal papež nestrpen in je ukazal, naj mojstra zaprejo v njegovo delavnico, a dokler ne bo podoba končana, naj mu prinašajo za hrano samo kruha in čebule.

Ukrep je zalegel. Vse se je čudilo, kako hitro je delo sedaj napredovalo. Vendar pa je bilo opaziti neko čudno spremembo v Madonini drži. Med tem ko je prejel velikimi, milimi očmi gledala v opazovalca, je sedaj odvrčala obraz, kakor da ji nekaj ni všeč.

Prisel je tudi papež v delavnico, da si ogleda podobo in je to spremembo takoj opazil. »Kaj pomeni to?« je vprašal precej nemilostno. »Zakaj odvrča Madona obraz? Videti je, kakor da hoče oditi.« — »Da, sveti oče, Madona je slabe volje...« je odgovoril Raffael. Lev X. ga je nekaj časa pozorno gledal, potem je zahteval pojasnila. »Lahko ga dam,« je odvrnil Raffael, »če smem biti popolnoma odkrit...« — »Odkritosti od tebe zahtevam!« je rekel papež. »Nu,« je vzkliknil Raffael s prepričevalnim glasom, »materji božji je postal strašni duh po čebuli tukaj neznošen...«

VSAK DAN ENA

»Ta mož se gotovo ne more ločiti od svojega avtomobila...« (»Humorist«)

Pred vzletom proti Londonu in po povratku iznad Anglije

Na levi: Instrukcije nemškemu letalcem pred startom — Na desni: Nemško letalo po povratku s poleta nad Anglijo

Cécile Perin

Slika

Bilo ji je štirideset let. Nekateri so ji po krivici pripisovali burno mladost, zakaj čeprav je bila mična in dražestna, je vendar ostala zvrhena svojega nič kaj prijetnega moža modra in pametna, ker je bolj ljubila mirno domače ognjišče kakor nevarno pustolovstvo.

Marietta je bila že več let vdova. Ohranila je v svojih očeh neko mladost, po kateri bi se dalo soditi, da je strastna in pustolovna. Toda ne — Marietta se je starala v miru in pokoju. Nobena muka, noben vihar ni mogel nikoli njenega duha spraviti iz ravnotežja.

Zgodilo se je, da jo je neki bližnji sorodnik njenega moža, ki se je vračal iz daljnih dežel, kjer je dolgo živel, prosil, ali bi mu hotela dati gostoljubno streho za toliko časa, dokler bo v Parizu.

To je bilo za časa svetovne razstave. Kdor koli je imel kako sobico, jo je ponudil svojim sorodnikom, ki so prišli na razstavo.

Marietti je bila torej dolžnost, sprejeti tega neznanega bratranca, o katerem ni bilo nič tako pogosto pripovedoval in od katerega sta prejela toliko razglednic in nekoliko daril iz Avstralije, Indokine in od drugod.

Renaud je prinašal s seboj vonj eksotičnih krajev, in Marietta je cenila njegov nepričakovani prihod kot prijetno izpremembo, ki je nekoliko poživila enoličnost dnevov, ki so bili vsi drug drugemu podobni.

Kako se je temu visokemu zagorelemu fantu, ki je bil tako drugačen, kakor možki, katere je doslej srečevala, posrečilo, da si jo je pridobil v tako kratkem času? So skrivnosti, katerih ni mogoče raziskati. Gotovo je le, da se je ta pametna žena strastno zaljubila...

In Renaud, ki je bil malo mlajši od nje, pa bolj izkušen in je imel za seboj spomine na prijateljice vseh barv, se je dal ljubiti.

Marietta je občutila veliko radost, pa tudi velike muke, ki so delež tistih žen, katere se dobro zavedajo, da jim ni več dvajset let in da je čudež, ako še ugajajo. Zakaj si me je izbral? je spraševala sama sebe boječe in, čeprav ni bila domišljiva, z nekim zadoščanjem, zakaj čutila se je, se zaželeno in ljubljeno.

Veliko bolj pozorno ko prej je opazovala svoj obraz v ogledalu in si prizadevala, da bi odkrila kak nepremagljiv čar. Opazila pa je nekaj srebrnih nitk v svojih temnih in nekoč tako leskečih lasih, nekoliko drobčkanih gubic na nekoč gladkem čelu. Videla je polt, ki je rumenela pri kolikaj večji utrujenosti, oči, ki so po prečitanih nočeh izgubljale svoj lesk in dobivale temne kroge... Njena postava, ki je bila še pred nekaj leti tako vitka, je začela postajati okornejša, obraz je venel...

Toda kadar je vprašala ogledalo, ji ni pomirljivo odgovorilo, in mučila jo je radovednost.

»Zakaj me imaš rad?« je vprašala nekega dne svojega prijatelja. »Saj je toliko

žensk, mnogo mlajših in zapeljivejših od mene! V Parizu jih srečuješ na vsak korak. Lahko si samo izbereš...«

Pričakovala je dobrih odgovorov.

Toda Renaud jo je nežno gledal in se nasmehnil. In ne da bi bila ona slutila, je opazoval v duhu hkrati čisto drug obraz.

»Ali hočeš to vedeti?« je odgovoril. »No! Temu je vzrok tvoja slika.«

»Moja slika? Katera slika?«

»Tista, ki visi v sobi, v kateri sem stal na svojem prihodu v Pariz. Visti nasproti postelji. Vsak večer me je vabil njen čar, vsako noč sem sanjal, da prihajam iz okvira k meni. Še zdaj imaš isto linijo ramen in vrata, isti izraz v pogledu, ista k poljubu vabeča usta. In kadar sem ljubil tebe, sem si predstavljaj, da ljubim tisto lepo mlado žensko, ki je njene zapeljive poteze ovekovečil slikar na platnu, poteza, ki si jih brez dvoma imela v svojih dvajsetih letih. To je torej, dragica, skrivnost moje ljubezni in mojega hrepenenja...«

»Smejal se je, ne da bi bil opazil, da je Marietta, osupla in razburjena, prebledela.

Tisti mični obraz, ki je privabil Renauda k njej, je bil obraz ene izmed njenih sestrice, ki ji ni bila nikoli v ničemer drugem podobna, kakor ravno po tisti ljubki in nežni črti ramen in vratu, po siju oči in po nežnih ustih!

Kako kruto razočaranje za ženo, ki se je tako strastno in zaradi tega tudi ljubosumno zaljubila! Kako grozno odkritje! Izvedeti, da je bila ta, po kateri je njen prijatelj hrepenel, na katero je neprestano mislil — ker jo je imel za Marietto — tista zapeljiva mlada ženska s slike. Vse lepe besede, vsi dokazi ljubezni, ki so jo podjarmili, so veljali tisti drugi, ne da bi bil Renaud to slutil!...

Iz Celja

— Položaj upokojevcv Bratovske skladišnice. Prejeli smo: Poznam upokojevcv Bratovske skladišnice, ki je zaradi neozdravljive bolezni izčrpan in dočela neoposoben za delo. Prejema okrog 200 din pokojnine na mesec zase in za svojo ženo, za skromno stanovanje zunaj mesta pa mora plačevati 250 din na mesec. Zjaj nastane vprašanje, ali naj stanovanje opusti in stanuje pod milim nehom ter porabi tistih 200 din za življenje, za kar ta znesek se daleč ne zadostuje, ali pa naj obdrži stanovanje in živitara še dalje, kakor doslej. Njegova žena, ki je tudi slabotna in izčrpana, se po svojih močeh trudi, da si priloži kakšne dinarje. Kako pa se bo, če bo draginja še dalje naraščala? Veliko do bro to bi storil pristojni činitelj, če bi se daj, ko so prišli že vsi drugi na vrsto, pretehtali tudi obupni položaj takih ljudi, ki si ne morejo več redno zaslužiti vsakdanjega kruha in morajo živeti od milosti in nemilosti drugih. Ukrenejo naj torej, da bo tudi Bratovska skladišnica pokazala razumevanje za te ubožce in povsila pokojni ne onim, ki se niso bili čelneži povijanja.

— Pričetek pouka na celjski gimnaziji. V soboto ob 8. bo v Marijini cerkvi otvoritvena služba božja za učence 4. do 8. razreda drž. realne gimnazije v Celju, ob 9. pa za učence 1. do 3. razreda. Rečni pouk se prične v ponedeljek 16. t. m.

— Seznan o davčnih osnovah zavezanecv, katerih predmeti se bodo razpravljali pred davčnim odborom, je razgledan na vpogled na mestnem poglavarstvu celjskem v sobi št. 26., dvorišče, pritičje, levo.

— Nagradno streljanje v Pečovniku. Strelska družina v Celju priredi v nedeljo 15. t. m. celodnevno nagradno streljanje na strelišču v Pečovniku. Določene so posebne nagrade za mladino. Tekmovanje bo tudi z lokalno puško. Vabljeno so tudi strelci iz sosednjih strelskih druženj.

— Tretji tečaj za kopunjenje petelinov priredi društvo »Mali gospodar« v Celju v nedeljo 15. t. m. ob 10. dopoldne na dvorišču okoliške osnovne šole v Komenskoga ulici. Tečaj bo vodil strokovnjak. Taksa za vsakega kopunjenega petelina je 2 din za člana, 3 din za nečlane. Za kopunjenje določeni petelini ne smejo biti krmiljeni 36 ur pred kopunjenjem.

— Usmilite se ubožec! Pod železniškim viaduktom pri anpeniku v Pečovniku že dalje čase prenočuje neki okrog 60 let star moski s Svetja. Revčev je brez sredstev in hudo bolan. Starček je neposrčno zanamaren. Ob solninem vremenu polega na travi z razgaljeno gnojno nogo, iz katere se širi neznosen smrad. Domačine in izetnike, ki hodijo tam mimo, spetelata groza, ko gledajo nesrečnega moža. Čudimo se, da pristojni činitelji ne poskrbijo, da bi spravili moža v bolnišnico in mu olajšali njegovo budo in trpljenje.

— Prijatelj tujih koles pod ključem. V sredo zvečer se je vozil 29letni brezposeln pekovski pomočnik Lucijan F., tuj državljan, po cesti na Polulah s kolesom, ki ga je bil pred kratkim ukradel nekemu rudarju iz Levca. Lastnik kolesa je storilca slučajno srečal, ko se je vračal z drugimi rudarji od dela. Rudar je takoj spoznal svoje kolo. S pomočjo tovaršev je prijel Lucijana F. in ga izročil policiji. Kaže, da je aretiranec ukradel še več koles in tudi izvil drugo tatvino.

— Ljubeznivi brat. V torek se je 40letna posestnica Brigita Mohorjeva v Kapli vasi pri St. Pavlu pri Prebodu sprla s svojim bratom. Med prepričo jo je brat pretepel in močno poškodoval po glavi in čeljustih. Mohorjeva se zdravi v celjski bolnišnici.

Iz Maribora

— 2928 dijakov in dijakinj se je vpisalo v letošnji šolskem letu na vseh mariborskih srednjih šolah. Od teh je 1196 dijakov in 1732 dijakov. V I. realni gimnaziji se je vpisalo 740, v II. realni gimnaziji 908, v klasični gimnaziji 750, v državni učiteljski šoli 234, v učiteljski šoli šolskih sester 95, v trgovski akademiji pa 201 dijakov in dijakinj.

— Vsi rezervni podnaredniki, ki so napredovali v ta čin v teku vojne za osvoboditev od leta 1914. do 1918., naj se javijo v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg 11, ker bodo predloženi za napredovanje v čin narednika. Rok nepreklicno do 30. t. m.

— Šahovske novice. Drevi ob 20. se začne v kavarni »Orient« šahovski turnir za prvenstvo Maribora, ki ga priredi šahovska sekcija SK Zvečančarja. Na turnirju bodo sodelovali vsi najboljši šahisti našega mesta, člani šahovskega kluba »Vidmarja«, Mariborskega šahovskega kluba, SK Maribora in SK Zvečančarja. Igralni dnevi bodo v ponedeljek, sredo in petek, dočim se bodo prekinjele partije odigrane po dogovoru med tednom. Prva polovica udeležencev prejme nagrade, prvo plasiran pa še častno priznanje v obliki pozlačene plakete.

— Deputacija mariborskega narodnega gledališča je odpotovala sinoči v Beograd, kjer bo intervenirala pri finančnem in prosvetnem ministru za zvišanje državne subvencije. V deputaciji sta upravnik g. Radovan Brenčič in režiser g. Pavle Kovič.

— Abonirajte se v gledališču! Tudi letošnji abonma nudi 14 dramskih, sedem glasbenih predstav ter en koncert. Kljub narasli draginji veljajo tudi letos lanksi zelo ugodni pogoji, predvsem znaten popust od večernih cen in plačevanje v osmih mesečnih obrokih.

— Soli ne bo zmanjkalo. V zadnjem času kupujejo ljudje nepotrebno velike količine soli, ker domnevaajo, da bo soli zmanjkalo. Z odločitvijo strani pa smo obveščeni, da soli ne bo zmanjkalo in se tudi ne bo podražila.

— Evidenca konj in vprežnih vozil. Vojaski urad mestnega poglavarstva v Mariboru je ugotovil, da posestniki konj, vozil, avtomobilov in motornih koles pri prodaji, zamenjavi ali nakupu teh izprememb ne javljajo vojaškemu uradu, kakor to določajo obstoječi predpisi. Vsi lastniki konj, vprežnih vozil, avtomobilov in motornih koles se zaradi tega pozivajo, da se v svrhu ponovnega popisa javijo med uradnimi urami v pisarni mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg 11. Ako bi se kateri lastnik temu pozivu ne odzval, se bo proti njemu uvedel postopek po predpisih člena 2. točke 14. pravil o popolnitvi vojske z živino in vozili, ki predpisuje za opustitev prijave zaporno kazen od 1 do 30 dni, odnosno ustrezno denarno globo.

— Kavarna hotela »Orla« v III. nadstropju je vedno odprta. Uporaba dvigala brezplačna. (—)

— Lažni inkasant. Mariborska policija je aretirala 32letnega Franca iz Maribora, ki je v imenu nekoga dobrodelnega društva v Mariboru nabiral prostovoljne prispevke pri mariborskih pridobitnikih. Na podlagi ponarejene nabiralne pole je nabral okoli 3000 din, ki jih je pa porabil zase.

Iz Slovenjega Gradca

— Ponesrečenje umrl. Hlapec Založnik Alojz, katerega je, kakor smo poročali, udaril konj, je v nedeljo popoldne umrl za zadobitnimi ranami. Založnik je 21 let vestno vršil službo konjskega hlapca pri veleposestniku in industrialcu dr. Arturju Pergerju, ne da bi se mu primerila doslej le najmanjša nesreča pri konjih. Kako je prišlo do nesreče, bo ostalo nepojasnjeno, ker v času nesreče ni bilo nikogar poleg hlapca. Le njegov tovariš je kmalu po nesreči našel Založnika ležati na tleh zvičajčega se od bolečin. Ponesrečenca so ponoči prepejali v slovenjegraško bolnišnico, kjer so se zdravniki trudili, da bi mu rešili življenje, a je bil ves trud zaman. Pokojnik zapušta ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Truplo rajnega so prepejali domov v Mislino. Z nesrečno družino sočustvujejo vsi, ki jo poznajo. Naj počiva v miru!

Iz Ptuj

— Glasbena Matica priredi danes 13. t. m. v svoji dvorani ob pol 12. pester večer pod naslovom »Vsakomur nekaj« s sodelovanjem g. Povheta Josipa, priznanega slovenskega komika in bivšega režiserja ljubljanskega in mariborskega gledališča, Borisa Gerbca, koncertnega baritona, in Vinka Živka, priznanega klavirista. Spored: slovenske narodne in umetne pesmi, lahke operne arije, operetni spevi, humoristični prizori s petjem in kupleti. Ves spored bo v resnici pester in bo prišel vsak do svojega, zato tudi naslov »Vsakomur nekaj«.

— Požari se vrstijo. Pri posestniku Francu Kalbu v Lincevi vasi pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža se je vnelo gospodarsko poslopje in zgorelo do tal. Škoda znaša okrog 60.000 din, a posestnik je bil za varovan le za 7000 din. V Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah pa je zgorela hiša posestnice Katarine Kranjčeve in znaša škoda 10.000 din. V obeh primerih je bil ogenj menda podtaknjen.

— Smrt zaradi pasje stekline. Pred dvema meseca je stekel pes nekoga posestnika v Skorbi pri Ptuj. Odrgl se je z verige in ugriznil v lice 5letno Marijo Požunovo, ki je spala na domačem vrtu. Zaradi krika hčerke je prihitela njena mati, katero je pes tudi napadel in jo ugriznil v nogo. Pobesnelega psa so vaščani ubili, obe ranjeni pa so nemudoma poslali v mariborsko bolnišnico. Medtem ko se je mati kmalu vrnila zdrava domov, je njena hčerka po hudem trpljenju v bolnišnici umrla.

Iz Prekmurja

— Sokol priredi v soboto 14. t. m. v sokolskem domu ob pol 21. pester večer pod naslovom »Vsakomur nekaj« s sodelovanjem g. Povheta Josipa, priznanega

slovenskega komika in bivšega režiserja ljubljanskega in mariborskega gledališča, Borisa Gerbca, koncertnega baritona, in Vinka Živka, priznanega klavirista. Spored: slovenske narodne in umetne pesmi, lahke operne arije, operetni spevi, humoristični prizori s petjem in kupleti. Ves spored bo v resnici pester in bo prišel vsak do svojega, zato tudi naslov »Vsakomur nekaj«.

SOKOL

Sokol I. Ljubljana Tabor vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeleži pogreba brata Rapeta Andreja. Pogreb bo danes ob 17.30 iz kapelice sv. Nikolaja na Žalah. Udeležba v civilu z znakom.

Sokol v Litiji priredi v nedeljo 15. t. m. v proslavo 30-letnice meddrževne lahko-atletске tekme. Spored je tale: ob 8. zjutraj zbor vseh tekmovalcev na telovadišču k pozdravu državne zastave in otvoritev tekem, popoldne ob pol 15. zbor vsega članstva pred Sokolskim domom, pohod na telovadišče k zaključnim tekmam in razdelitev diplom. Po končani telovadbi bo pred Sokolskim domom velika narodna veselica. Sodelovala bo Sokolska godba iz Trbovelj. Vsa društva, ki nameravajo tekmoovati, pa tekmovalcev še niso prijavila, prosimo, da to nemudoma store.

Kinematografija

Ptuj. Zvočni kino bo predvajal jutri v soboto ob 20. in v nedeljo ob pol 19. in pol 21. komično pustolovščino »TUNIS«. Za dodatke filmski žurnal.

R A D I O

Petek, 13. septembra

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Pesmi naše domovine (plošče). — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled Tujkoprometne zveze. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Za planince. — 20.10: Ženska ura: Dobičkanost mleka v gospodinjstvu in gospodarstvu (ga. M. Ferjan). — 20.30: Pevski in orkestralni koncert. Sodelujejo: gdč. Polidka Zupanova, ga. Lida Kalinova, prof. M. Lipovšek in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Filadelfijski simf. orkester (plošče).

Beograd 1940: Pesmi. — 20.20: Simfonični koncert. — 21.20: Komorni zbor. — 22: Sodobna muzika. — 22.50: Ples. — 23: Zagreb 17.15: Bosanske sevdalinke. — 21: Domači skladatelji. — 21.30: Cembalo. — 22.10: Vesela muzika. — 22.15: 19: Klavirski koncert. — 19.50: Opera »Prodana nevesta«. — 20.15: Pester spored. — 20.50: Zvočna igra. — 22.35: Plošče. — 23: Češka glasba. — Berlin 19.15: Veliki orkester in solisti. — 20: Fittner dirigira. — 21.30: Lahka glasba. — 23.10: Komorni koncert. — Rim 19.40: Petje. — 20.30: Simfonični vokalni koncert. — 22.10: Lahka godba in ples.

Gospodarstvo

Pomanjkanje klirinških mark

Naši uvozniki nemškega blaga so vedno bolj zaskrbljeni zaradi težkoč pri nabavi klirinških mark za plačilo faktur za uvoženo blago. Pomanjkanje se je pojavilo že v začetku avgusta, ko je Narodna banka odredila, da se mora vsa ponudba klirinških mark na borzi enakomerno (odstotno) dodeliti onim denarnim zavodom, ki imajo od svojih komitentov kupne naloge. Ker je vsoto kupnih nalogov znatno pressegala vsoto ponudbenih mark, so se marke dodeljevale le v majhnih odstotkih. Proti koncu avgusta se je stanje še poslabšalo in je dodelitev padla na ljubljanski borzi na 1% do 1.5%, neizvršenih kupnih nalogov. Kupni nalogi za marke, ki so bili izdani že pred tedni, so zaradi tega se danes nepokriti.

Do tega nesorazmerja med ponudbo klirinških mark in popraševanjem je deloma prišlo zaradi tega, ker so se pojavile vesti, da bo povisani klirinški tečaj marke. Izvozniki so pričeli zadrževati prodajo klirinških čekov, kolikor jim to dopušča predpisi, deloma tudi preko predpisane roka, uvozniki pa so spričo vesti o bližnjem povisjanju tečaja klirinške marke hoteli čim prej pri sedanjem tečaju pokriti svoje obveznosti. Tako se je na eni strani zmanjšala ponudba, na drugi strani pa znatno povečalo popraševanje.

V tej zvezi pa je važen tudi razvoj naše trgovinske bilance z Nemčijo. Med tem ko smo bili v prvem letošnjem četrtletju v trgovinskem prometu z Nemčijo aktivni za 46 milijonov, je trgovinska bilanca za drugo četrtletje pokazala pasivni saldo v višini 211 milijonov in tudi mesec julij nam je navzlic povečanju izvoza prinesel uvozni preseček v višini 50 milijonov, ker se je vzporedno povečal tudi uvoz. Pasivnost trgovinske bilance je imela za posledico, da so se zmanjšale naše klirinške terjatve v Nemčiji v času, ko je zaradi večjega uvoza naraslo popraševanje po markah. Naše terjatve v kliringu z Nemčijo so lani v začetku leta znašale okrog 25 milijonov mark; ob izbruhu vojne so se gibale na višini okrog 12 milijonov mark, najvišjeji izkaz Narodne banke od 8. t. m. izkazuje le še saldo v višini 3.2 milijona mark.

Stanje je danes tako, da je na ljubljanski borzi nepokriti popraševanje v višini 3.6 milijona mark, v Zagrebu znaša to nepokrito popraševanje okrog 6 milijona mark in prav toliko v Beogradu, tako da znašajo vsi nepokriti kupni nalogi v naši državi okrog 16 milijonov mark. Temu nasproti pa mora biti v naši državi po stanju od 8. t. m. vsaj 3.2 milijona mark razpoložljivih klirinških čekov, ki pa jih imetniki očitno zadržujejo.

Trenotno bi se stanje precej popravilo, če bi se vnaprej izključilo, da bi izvozniki pri eventualnem povisjanju tečaja klirinške marke, lahko dražje vnovčili klirinške čeke, izdane do trenutka, ko se povisja tečaj. V tem primeru ne bi imeli možnosti spekulirati na povisjanje tečaja. Do današnjega stanja pa sploh ne bi prišlo, če bi pristojne ustanove v Beogradu pametno regulirale uvoz iz Nemčije v skladu z našimi izvoznimi možnostmi. Otrresti se moramo naziranja, da je treba regulirati samo uvoz blaga iz deviznih držav. Dokler smo imeli v Nemčiji znatne klirinške terjatve smo dopuščali vsak uvoz iz Nemčije,

ne glede na to, ali nam je dotično blago nujno potrebno ali ne, samo da ne bi naše terjatve v kliringu preveč naraščale. Danes pa je položaj drugačen. Pametno reguliranje uvoza blaga iz Nemčije po stopnjah nujnosti naših potreb in ob enem v skladu z našimi izvoznimi možnostmi, ki so se letos zaradi slabe letine deloma zmanjšale, bi bilo sploh v interesu rednega in smotrnega razvoja naše trgovine z Nemčijo.

Urediti bi bilo treba tudi vprašanje klirinških mark, ki jih dobivajo za izvoženo blago državne gospodarske ustanove, zlasti Prizad. Znano je, da Prizad že nekaj mesecev sploh ne nudi na trgu klirinških mark, čeprav odpade znaten del našega izvoza v Nemčijo na poslovanje Prizada. Očitno si je država za svoje potrebe rezervirala klirinške marke, ki jih dobivajo državne gospodarske ustanove. V bojznih pred povisjanjem tečaja klirinške marke so državne ustanove pohitele s plačilom svojih obveznosti v markah, ki jih je dal Prizad. Situacija se za ostale uvoznike gotovo ne bi tako poostila, če bi Prizad v prejšnjem obsevu čajal na razpolago marke, ki jih dobiva od izvoza našega blaga v Nemčijo.

Ze od lanskega leta skušamo dirigirati naš izvoz in uvoz in če bi pri tem pametno postopali nas ne bi smelo presenetiti pomanjkanje mark v trenutku, ko se pričene nja nova izvozna sezona. Sploh nam primer z markami kaže, da se naše ustanove, ki imajo nalogo dirigirati našo zunanjo trgovino, šele tedaj spomnijo, da je treba reševati to ali ono vprašanje, ko nas razmere šele k temu prisilijo.

Kakor je znano, je Narodna banka 19. avgusta preko agencije Avale objavila sporočilo, da je med pristojnimi činitelji določeno, da se bo eventualna sprememba tečaja klirinške marke računala samo za nove posle, med tem ko se bo za stare posle našel način, da se v določenem roku likvidirajo po starem tečaju. To sporočilo Narodne banke pa ni prineslo potrebne pomirjenosti v vrste uvoznikov, ker ni dovolj precizirano in Narodne banke v konkretnem primeru ne veže. Za pomirjenje onih, ki se boje, da bodo morali pri eventualnem povisjanju tečaja klirinške marke kupiti marke po višjem tečaju bi bila potrebna bolj precizna zagotovila.

Očitno je v zvezi s predvidenim režimom za stare obveznosti najnovejši poziv Narodne banke, po katerem morajo uvozniki nemškega blaga prijaviti vse neopranane obveznosti, da se ugotovi, kakšno je stanje teh obveznosti, ki bi prišle v poštev za likvidacijo po sedanjem tečaju, če bi se pri bližnjih pogajanjih z Nemčijo določil višji klirinški tečaj za marke. Poleg tega napovedujejo, da bo prišlo do sprememb v ustroju kliranga z Nemčijo. Kakor je znano, se le del naših izvoznih terjatev obračuna v rednem kliringu, med tem ko se izvoz določenega blaga obračunava po posebnem kompenzacijskem načunu. Terjatve, ki izvirajo od izvoza takega blaga, sedaj sploh ne pridejo na trg v obliki klirinških čekov. V bodoče pa bi se obseg prometa preko tega kompenzacijskega računa zmanjšal v korist rednega kliranga.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Čitate

v nedeljski številki, dne 15. t. m. začetek našega novega romana

„Lepa zarotnica“

Štiri mlčne mlade ženske ustanovijo »zločinsko tolopo«, da bi vratile malo pridnim možkim zob za zob. Naklep izpodi, črni oblaki se zbirajo nad glavami stork in kdo ve, kdo ve, kaj bi jih utesnilo zadeti, da ni posegel v zgodbo nagajivi bog, ki ga vsi poznamo...

Sveđa nastopi tudi pravi malopridnež, čigar razkrinkanje spada med vrhunce povesti. »Lepa zarotnica« je delo neobičajne napetosti in vedrega, poživljajočega humorja. Prepričani smo, da nam bodo bralke in bralci »Jutra« v teh skrbih polnih dneh še prav posebno hvaležni zanjo!

Gospodarske vesti

— Pred novimi omejitvami prometa z motornimi vozili. Iz Beograda poročajo, da se pripravlja sprememba uredbe o omejitvi prometa z motornimi vozili. Sedanji sistem bencinskih kart, naj bi nadalje ostal v veljavi, promet pa naj bi se nadalje omeji na ta način, da bi se znova uvedla prepoved prometa z motornimi vozili preko nedelje, kakor je bilo to že enkrat predpisano. Predlog se ni sprejel na merodajnih mestih. Proti temu načrtu so bili izraženi razni pomisleki, ko je bila taka omejitev nekaj časa v veljavi. Na drugi strani je bilo izraženo mnenje, da trenutno ni nujne potrebe nadalje omejevati promet z motornimi vozili, saj je znano, da ima Rumunija na razpolago dovolj nafte, zlasti od kar se je doela ustavit izvoz nafte po morju. V Rumuniji se kopičijo zaloge nafte, ker kapaciteta prevoznih sredstev po Dunavu in po železnici ni tako velika, da bi Rumunija lahko vnovčila svojo produkcijo. Naša država pa lahko z domačimi lažjimi prevozi do naših rafinerij vse količine, ki so nam potrebne.

— Prizad bo prisilno odkupil pšenice od milinov. Po informacijah iz Beograda se bo Prizad poslužil pravice prisilnega odkupa pšenice tudi v mlinskih in bo odkupil vse one količine pšenice, ki presegajo 15 dnevno potrebo milinov.

— Prisilni odkup pšenice v hanovini Hrvatski. Hrvatski ban je predpisal, da se sme pšenica in pšenična moka na Hrvatskem prevažati samo s prevoznim dovoljenjem, ki ga bo izdaljaj Pogod. Po naročilu banske oblasti je Pogod že prišel s prisilnim odkupom pšenice v hrvatskih suficitnih krajih, to je v 33 srezah.

— Gibanje hranilnih in čekovnih vlog pri Poštni hranilnici. Hranilne vloge pri Poštni hranilnici so v zadnjem času stalno nazadovale in šele v poslednjih dveh mescih je bilo zabeleženo ponovno naraščanje. Lani ob koncu julija so znašale hranilne vloge pri Poštni hranilnici 1290 milijonov din; potem pa so popuščale in so nazadovale do konca julija t. l. na 906 milijonov, ob koncu julija so se dvignile na 916 milijonov din, ob koncu avgusta pa na 919 milijonov. Nasprotno gibanje opažamo pri čekovnih vlogah, ki so od lanskega leta narasle za več nego 1 milijardo din. Lani je bilo najnižje stanje čekovnih vlog zabeleženo ob koncu avgusta, ko so znašale čekovne vloge 1518 milijonov; do konca leta so se dvignile na 1917 milijonov, ob koncu avgusta pa so znašale 2692 milijonov din.

— Kuponi nenostificiranih posojil. Ob koncu septembra t. l. preneha veljavnost naredb ministrstva financ št. 8000 z dne 20. febr. 1940., s katero je bila začasno urejena obrestna služba nenostificiranih obveznic Blairovih posojil. 7/9/tega mednarodnega stabilizacijskega posojila in še več drugih zunanjih posojil. Opozorjamo zaradi tega vse zainteresirane, da je treba do konca tega meseca predložiti kupone teh obveznic v plačilo Državni hipotekarni banki v Beogradu, ali posrednikom te banke, sicer grozi lastnikom obveznic izguba, na katere povrabo bi morali čakati dolgo časa. Glede nostifikacije le posojil v toliko razširjen, da se skoro gotovo, da o kakih nostifikacijah, kakor so bile izvedene v minulih letih pod prejšnjimi režimi, ne more biti več govora. Ter so vsa tozadna prizadevanja pri ministrstvu proračuna. Razlogi za to stališče se ne navajajo. Poudarjajo pa, da ne bo niti individualno, niti pavšalno izvedena nostifikacija. Vorašanje obveznic zunanjih posojil, za katere leže prošnje za nostifikacijo pri ministrstvu financ, se bo rešilo o prihodnji razpis novega notranjega posojila. V tem bi bil uspeh strokovnih opazilcev v časopisih in osebnih intervencij pri ministrstvu. Po vseh, ki so prišli v javnost, bo predloženo novo notranje posojilo še to jener ter bo verjetno no vse prihodnji tudi za lastnike nenostificiranih obveznic določen poseben tečaj za prevzem njihovih obveznic v zameno za novo posojilo. Te možnosti se bodo mogli poslužiti vsi oni, katerih ošne za nostifikacijo leže v ministrstvu. Na ta način bi se rešili negotovosti, ki to im povzroča njihova nalozba v zunanjih posojilih. Ker zapadejo že v prihodnjih mescih novi kuponi, za katere pa prstane veljati zori omenjena naredba, je nova ureitev tudi s tega stališča nujna.

— Povisjanje izvozne cene za grozdje. Naš letošnji izvoz grozdja bo, po vseh znakih sodeč, mnogo manjši, nego je bil lani. Ker je malo grozdja, se je cena v zadnjem času dvignila. Za izvoz v Nemčijo je bila določena najprej cena 24 mark za 100 kg. Pred dnevi je direkcija za zunanjo trgovino določila za zgodnje smederevsko grozdje izvozno ceno 27.50 mark, toda tudi pri tej ceni se izvažalo le malo grozdja.

— Sklenitev rusko-madžarske trgovinske pogodbe. Te dni je bila v Moskvi po enomesečnih pogajanjih podpisana trgovinska pogodba med Rusijo in Madžarsko. Iniciativa za ta pogajanja je izšla od strani Madžarske, ki je po ruski zasedbi Galicije dobila z Rusijo skupno mejo. Trgovinski promet med obema državama je bil zadnja leta minimalen. Zato pomeni nova pogodba, ki predvideva obseg medsebojne trgovine na 7 milijonov dolarjev letno, znatno razširjenje medsebojne blagovne izmenjave. Po novi pogodbi bo Madžarska uvažala iz Rusije predvsem mazalna olja in manganovo

vo rudo, nadalje bombaž, bombažne odpadke in superfosfat; Madžarska pa bo dobavljala Rusiji izdelke železarske industrije, zlasti oši in kolesa za železniške vagonce, cevi, žerjave, Dieslove motorje ter rečne ladje. Pogodba je sklenjena za eno leto. Za izvajanje pogodbe je še potrebno, da se uredi prometno vprašanje, zlasti da se obnovi železniški promet na progah, ki vežejo Madžarsko z Rusijo.

— Nova delniška družba. V Beogradu je ustanovljena družba »Kotonia« d. d. z glavnico 5 milijonov dinarjev (doslej vplačano 60%, to je 3 milijone din) za trgovino s proizvodi tekstilne industrije in za nakup delnic podjetij tekstilne industrije. V upravnem odboru so: Mihajlo Gjurić, dr. Vlada Marković, Jakov Hiltićev, Lujo Mor in Mladen Janković, v nadzorstvu pa: Kostja Janković, Vilko Boje in Alfonz Baltaz.

— Zamenjava lejev v severni Transilvaniji. Madžarska Narodna banka je objavila, da bo zamenjala v priključenem delu severne Transilvanije rumunske leje za penge v razmerju 1 penga enako 30 lejev.

— Licitacije. 14. sept. se bo pri dravski delavnici v Ljubljani sklepala pismena pogodba za dobavo impregnirane platna, raznega usnja in kož, sedmarsega sukanca, strojnih igel ter voska, 20. septembra bo ofertna licitacija za dobavo usnjenih opasavcev in 21. sept. za dobavo razne opreme in potrebščin za konje. Dne 15. oktobra bo pri centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za nabavo električnega motorja s priborom in dne 29. oktobra za dobavo svinčenega kabla.

— Dobave. Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 14. septembra ponudbe za dobavo plošč iz azbesta in kavčuka, kavčukaste vrvice, grafitu v prahu ter raznih brtev. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 16. septembra ponudbe za dobavo žice iz niklja, vrvice iz krom-niklja, vulkan-fibra, razne vrvice, pooljene platna, cementnega škrljeveca, narezanih svedrov, spiralnih svedrov ter raznih svedrov za les. Pomorska vojna akademija v Dubrovniku sprejema do 20. septembra ponudbe za dobavo raznih sportnih potrebščin.

Borze

12. septembra

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 1470 do 1490. Za grške bone le bilo danes v Zagrebu povpraševanje po 47. v Beogradu pa po 48.50. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravnalo po tečaju 55 din za dolar. Na zagrebškem efektnem tržišču je Volina škoda pri mirni tendenci notirala 449 do 451 (v Beogradu 444 do 447). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaji. London 178.15 — 181.35, New York 4425 — 4435, Curih 1009.84 — 1019.84. Tečaji na svobodnem trgu: London 220.32 — 223.52, New York 5480 — 5520, Curih 1247.90 — 1257.90.

Curih. Beograd 10. Pariz 9.8750 (bankovci 7.05), London 17.3750 (bankovci 8.30), New York 4.39 (bankovci 4.35), Milan 22.15, Madrid 40, Berlin 175.30 (restermarke 52).

EFEKTI

Zagreb.</

Nemčija in jugovzhodna Evropa

O tem problemu piše bernski »Der Bund« med drugim naslednje:

»Silen odmev dunajske razsodbe glede razdelitve Transilvanije, ki ga je to vprašanje vzbudilo v nemškem tisku, dokazuje nad vse zgornjo, koliko važnost pripisuje Nemčija temu vprašanju. Stalna napetost na jugovzhodu Evrope je od začetka vojne močno vznemirjala nemško vlado. V Berlinu so se zavedali, kolikšnega pomena je mir na jugovzhodu za prehrano blokirane Nemčije. Ne glede na to, da si niso hoteli odpreti nove fronte, ki bi samo cepila nemške sile, je bilo nemško gospodarstvo v veliki meri odvisno od rednih dobav raznega blaga z jugovzhoda. Berlinski državniiki so si zato na vse načine prizadevali, da ohranijo ta del Evrope v popolnem miru. Doslej jim je v tem pogledu šlo vse po sreči, dasi je Turčija s svojo negotovo politiko znatno oteževala poravnje napetosti. Rastoča napetost med Madžarsko in Rumunijo je v zadnjih mesecih bila berlinski politiki v veliko napoto in Nemčija si je na vse načine prizadevala, da bi izgladila nasprotstva ter ohranila mir. Toda madžarske revizionistične želje se niso dale več krotiti, odkar je Sovjetska zveza v začetku tekočega leta prisilila Rumunijo, da ji odstopi Besarabijo in severni del Bukovine.

Tako je tudi rešitev madžarsko-rumunskega spora postala pereča in neodložljiva. Zato je Nemčija vzela stvar v roke in na njeno pobudo je došlo do pogajanj med

Madžarsko in Rumunijo ter obenem tudi med Bolgarijo in Rumunijo. V Berlinu so bili vedno naklonjeni madžarskim zahtevam, ker je njihov politični program vseboval razbitje Trianona kot dela verskega sistema in ker je Madžarska vedno trkala na dejstvo svojega zavezništva v svetovni vojni. Po rešitvi spora, ki je Madžarske vsaj začasno zadovoljil, je zavladalo v Nemčiji veliko zadovoljstvo, saj je bil mir na jugovzhodu zopet ohranjen. Tudi so v Nemčiji naglašali nesebičnost sil osi ter poudarjali, da se je Madžarsko po vsej pravici moralo vrniti vsaj nekoliko ozemlja, ki so ga izgubili v svetovni vojni, to tembolj, ker je bilo treba nagraditi Madžarske kot vedno zveste politične zaveznike Nemčije in Italije. Da pa ni dunajska razsodba v celoti ustregla madžarskim zahtevam, je pripisati dejstvu, da veseliti osi nista hoteli prizadejati Rumuniji očitne krivice s tem, da bi bili podredili Madžarsko nekoliko milijonov rumunskega narodnega življa.

Kar se tiče novih jamstev, ki sta jih dali Italija in Nemčija glede rumunskih meja, sta hoteli obiti sili s tem naglasiti, da je revizionistični proces v tem delu Evrope z dunajsko razsodbo popolnoma in končnovejavno završen. Bilo bi nespačetno misliti, da so ta jamstva brez vsakega pomena. V Berlinu so izjavili, da ta jamstva niso naperjena proti nobeni tretji državi, kar pa nikakor ne pomeni, da naj se smatra ureditev podunavskega prostora le za začasno.

BELEŽKE

Vilder o resoluciji SDS

Predsednik izvršnega odbora Samostojne demokratske stranke Večeslav Vilder je po povratku iz Beograda, kjer je prisostvoval seji strankinega vodstva, dal novinarjem izjavo o resoluciji, ki je bila sprejeta na seji. Glavni vsebino resolucije smo zabeležili že tudi v »Jutru«. Njen najvažnejši poudarek leži na ugotovitvi, da bi bilo treba z obzirom na današnje prilike v svetu organizirati pri nas močen, splošen narodni pokret ne glede na sedanje politične stranke. O tem delu resolucije je Vilder med drugim dejal:

»Ta resolucija je rezultat vsestranskih naporov, da bi se stvorilo nekaj novega in močnega, kar bi odgovarjalo potrebam časa. Je pa tudi v skladu z možnostmi in realnostmi, v katerih živimo. Nismo hoteli razmetavati fraze, katerim ne bi sledila dejanja. Zato smo tudi iskreno naglasili, da se smatramo preslabe, da bi mogli sami doseči cilje, ki so po našem prepričanju najbolj nujni. Dali smo izraza pobudi za ono, kar naj se ukrene, za zbiranje vseh pozitivnih sil. Storit moramo vse, kar je v naši moči, da spritno velikih opasnosti preidemo preko vseh danes tako malenkostnih gledanj ter se duhovno strmo na onem, kar je življenjskega pomena za nas vse. Naj to akcijo izvedejo ljudje avtoritete in splošnega zaupanja, pa bo celotni državni organizem prežela vera v nas same. Potem se bodo lažje prenašale tudi najtežje žrtve in bomo vsi mirno gledali v bodočnost.«

Aprovizacija po nabavljajalnih zdrugetah?

»Novosti« in »Hrvatski dnevnik« poročata iz Beograda, da je glavni predmet sedanjih živahnih posvetovanj med člani vlade predvsem preskrba prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Po informacijah obeh listov bo v najkrajšem času uveljavljena nova uredba o preskrbi prebivalstva s živim, obleko in obutvijo. Prebivalstvo bo do s temi potrebščinami oskrbovali na vseh kmetičke zadruge, po mestih pa delavske, meščanske ter uradniške nabavljajalne zadruge. Zadrugne organizacije in podobne ustanove bodo preskrbovale ljudem tudi drva in premog. Pooblašene bodo preskrbovati s temi potrebščinami: ne le svoje člane, namreč tudi ostalo prebivalstvo.

Akcija za ustanovitev enotne srbske stranke

Novosadski »Dan« poroča: »Od ugodnega radikalnega prvaka, pristaja glavnega odbora Narodne radikalne stranke, smo zvedeli, da bo te dni na pobudo gotovih prvakov radikalne in demokratske stranke ter vodilnih oseb Srbskega kulturnega kluba v Beogradu pokrenjena akcija za ustanovitev enotne srbske stranke. Dotični radikalni prvaki nam je izjavili, da imajo iniciatorji te akcije že načelni pristaneke gg. Miše Trifunovića in Milana Grola ter še nekaterih drugih radikalnih in demokratskih prvakov.«

Konferenca vojvodinskih županov

Pod predsedstvom bana dr. Kijurine je bila v sredo v Novem Sadu konferenca županov vseh večjih občin dunavske banovine. Posvečena je bila preskrbi prebivalstva vojvodinskih mest z življenjskimi potrebščinami. Načelnik trgovskega oddelka banske uprave dr. Aranički je v svojem uvodnem referatu poudaril, da se tudi v vojvodinskih mestih občuti pomanjkanje žita in moke, masti in olja. Veliko je tudi pomanjkanje kuriva. Dosedanji vladni ukrepi niso mogli v celoti preprečiti spekulacije. Zato se je banska uprava odločila, da bo skupno z mestnimi občinami organizirala sistematično aprovizacijsko akcijo.

Po daljši debati je bila sprejeta resolucija, ki jo bo posebna deputacija pod banovim vodstvom izročila predsedniku vlade. Deputacija bo ob tej priliki tudi prosila, naj se olajša uvoz drv in drugega lesa iz Rumunije.

Protimasonski dokazi

Zabeležili smo že napad beograjskega »Vremena« na upravo znane velike Kolarčeve ustanove »Vreme« je trdilo, da je uprava ustanove v masonskih rokah, ter je zato zahtevalo, naj se ali uprava spremeni, ali pa se ustanova izroči komisariju. Te dni je sedaj list prinesel popravek upravnega odbora Kolarčeve ustanove, ki ugotavlja, da noben član upravnega odbora ni in ni bil mason. Uredništvo je dodelo popravo svoj pristavek v katerem med drugim stoji:

»Kdor pozna metode prostozidarjev, se ne bo dal prevarati. Mi vemo, da so do

Požrtvovalnost vojvodinskih Nemcev

V nedeljo, 1. septembra, so imeli v Vojvodini naseljeni Nemci zbiralni dan za svoje šole. Kakor poroča »Deutsches Volksblatt«, so v 55 občinah zbrali skupaj 530.000 dinarjev. Zbiralna akcija za nemške šole v Vojvodini se bo še nadaljevala.

Istočasno zbirajo v Jugoslaviji naseljeni Nemci tudi prispevke v denarju in blagu za pogostitev besarabskih Nemcev, ki se bodo konec tega ali v začetku prihodnjega meseca vračali preko naše države v svojo staro domovino. Tudi ta zbirka je dosegla že zelo lep uspeh.

Znano je, ga grade v Zemunu v bližini beograjskega veleširnega velikega taborišča, v katerem si bodo nemški izseljenci lahko po par dni odpočili na svojem potu. Do tja se bodo pripeljali z ladjami, od tam pa bodo pot nadaljevali z železnico Tudi gradnja tega taborišča, v katerem bo prostora za približno 10.000 ljudi, priča o požrtvovalnosti in discipliniranosti vojvodinskih Nemcev, kajti grade ga s pomočjo prostovoljne delavne službe. Prijave so tako velike, da je bilo vedno na delu po par sto fantov in deklek iz vseh nemških naselij Vojvodine. Taborišče je sedaj v glavnem že gotovo.

Novi nakaznice za obleko v Nemčiji

S 1. septembrom so bile izdane v Nemčiji nove nakaznice za obleko civilnega prebivalstva. Kakor poročajo ob tej priliki listi, so se dosedanje nakaznice, ki so bile v veljavi 10 mesecev, zelo dobro obnesle. V splošnem jih je prebivalstvo izrabilo le do 70% 75%, zato je sedaj položaj v toliko bolj, ker je oblast lahko zvišala število točk za celokupno obleko v enem letu od dosedanjih 100 na 150. Nekateri deli obleke in perila so bili v novih nakaznicah upoštevani v večji, drugi pa v manjši meri, kakor je to pokazalo izkustvo preteklih 10 mesecev. Zlasti se na temelju novih izkaznic odslej lahko kupi več parov nogavic, kakor jih je človek mogel dobiti na stare nakaznice.

Dasedanje nakaznice bi morale priti iz veljave s 1. novembrom, pa je bila njih veljavnost podaljšana do 31. marca, da se omogoči nakup obleke in perila tudi onim, ki so stedišči odrezali, da si preskrbe obleke in perilo za zimski čas. Kdor je tedaj štedil, bo prihranjen točke lahko uporabil do prihodnje pomladi, dasi bo tudi na novo nakaznico lahko dobival nanj odpdajoči delež blaga.

SPORT

Naš teniški naračaj se uspešno uveljavlja

Poročilo našega posebnega dopisnika o pravkar zaključenem turnirju za prvenstvo Jugoslavije v Beogradu

Ker je hrvatski savez letos že dvakrat odgodil izvedbo turnirja za prvenstvo Jugoslavije, ga je prevzel srbski teniški savez in ga izvedel v dneh od 5. do 9. septembra. Udeležba je bila kljub odsotnosti Hrvatov številna, saj je samo v singlu nastopilo nad 100 tekmovalcev. Turnir je bil prav dobro organiziran; vodila sta ga predsednik srbskega saveza Grujić in pa nemurni Kosta Savičević. V soboto in nedeljo je prisostvoval finalnim igram tudi predsednik Slovenske teniške zveze g. Šepc ter tako potrdil pristrane vezi, ki vežejo srbski savez in slovensko zvezo.

Udeležba iz Slovenije je bila skoro polnoštevna. Razen Blankeja in šivica so prišli v Beograd vsi slovenski reprezentanti. Med njimi je imel nedvomno največji uspeh Nadež Albanež, član ISSK Maribora. Prišel je med osmoročno najboljših. Z odlično igro je v kategoriji A premagal Berto v treh setih in se potem sestel z zmagovalcem in favoritom Branovičem. S svojo iniciativno igro je dobil prvi set in prisil tako Branoviča, da pokaže vse svoje znanje. Branović je res sijajno zaigral in dobil oba ostala seta. Dr. Smerdu ni bil tako uspešen kot Albanež, njega je izločil že eno kolo prej stari reprezentant Radovanović. Ostali slovenski igralci se v tej kategoriji niso vidneje pokazali.

Več uspeha pa so imeli v kategoriji B, kjer so zasedli prvo in dve tretji mesti. Prvak kategorije B je postal Korenčan Fredi, z zmago nad Br. Egonom Smerdujem, s čimer se mu je tudi revanžiral za poraz v Palicu. Korenčan je zaigral eno svojih najboljših iger, oprezno in previdno, dočim je dr. Smerdu igral preveč ofenzivno in riskantno. Tretje mesto si delita Dr. Smerdu in Toničič.

Juniorsko prvenstvo je bilo popolna domena Slovencev, ki so zasedli vsa tri prva mesta. Juniorski državni prvak je postal Friderik Lukman, član SK Ilirije, ki je nadmočno odpravil vse svoje nasprotnike in si priboril krasen pokal. Lukman igra vsak dan bolje, ko se bo odvalil nepotrebnega razburjanja in bo še resneje igral vsako igro, mu bo pot odprta še k večjim uspehom. V singlu je igral odlično, malo slabše pa v dublu. Milavec je zasedel drugo mesto. Priznanje zasluži njegova zmaga nad Geduldigom in Perlesom. Mora si pa popraviti forehand. Tretji je bil član Ilirije Perles. Premagal je vse svoje nasprotnike, med njimi prvaka BTK Dordevića v dveh setih in se v polfinalu sestel z Milavcem, kateremu je po odlični igri podlegel v treh setih.

V dublu je slavil mariborski par Korenčan-Toničič lepo zmago nad dobrim beograjskim parom Konjović-Miloković, dočim sta dr. Smerdu-Lukman premagala odlični par SK Bate iz Borova Horvat-Bingulac.

Zmagovalce tega turnirja in državnih prvakov v singlu je postal Milan Branović, član BTK Beograd, ki je v odlični igri porazil svojega starega nasprotnika Borisa Smerduja, ki je precej popustil v formi. Branović je bil izredno siguran, dočim je Smerdu precej grešil na mreži in tudi backhand mu ni prav uspeval. Tretje mesto si delita Radovanović in Bogdanović.

V moškem dublu je zasedel prvo mesto par Smerdu-Bogdanović, ki je v finalu gladko porazil dvojico Bojović-Mogin.

Tudi pri damah so Slovenci dosegli velik uspeh. Ga. inž. Maire-Sernec je v finalu premagala doslej za njo nepremagljivo Mitčevico gladko v dveh setih. Ga. inž. Eza

Maire-Sernec je dala po dolgem času spet eno svojih dobrih iger. Igrala je zelo pametno dolge ostre žoge in stalno diktirala nasprotnici tempo. Razigrala se je posebno v drugem setu, ki ga je po odlični igri dobila s 6:0. V polfinalu je naša prvakinja izločila zmagovalko blejskega turnirja Seko Jovanovičev. Tretje mesto si delita Seka Jovanović, BTK in E. Parinova, Ilirija, Ljubljana. Parinova je igrala dobro in si je zasluženo priborila tretje mesto.

V tekmovalju mešanih parov je bil zmagovalce par Mitčič-Bogdanović nad parom Jovanović-Radovanović. Slednja sta v polfinalu izločila slovenski par inž. Eza Maire-Sernec-Smerdu Boris, čeprav sta slednja dobila prvi set z 6:0.

Tehnični rezultati:

A kategorija, gospodje: Mogin-Korenčan 6:2 6:3, Dr. Smerdu-Stanković 6:4 6:3, Milavec-Dr. Pavelić 6:4 6:3, Smerdu B.-Juvanc 6:2 6:0, Lukman-Janković W. O., Albanež-Bingulac 6:0 6:1, Perles-Marković 6:1 6:3. — II. Dr. Smerdu-Jurišić 6:2 1:6 6:1, Cvejić-Lukman 6:3 6:4, Albanež-Marković W. O. — III. Radovanović-dr. Smerdu 6:0 6:2, Smerdu Boris-Dukić 6:2 6:3, Albanež-Berta 6:1 2:6 6:2. — IV. Smerdu Boris-Marković 6:0 6:2 W. O., Branović-Albanež 1:6 6:3 6:0. — V. Smerdu Boris-Radovanović 6:2 0:6 6:3, Branović-Bogdanović 6:1 6:1. — Finale: Branović-Smerdu Boris 6:2 6:3 6:0.

Dame: inž. Eza Maire-Sernec-Jivanc 6:0 6:0, Parin-Kujundžić 6:3 6:1, Parin-Andjelković 6:3 6:2, inž. Eza Maire-Sernec-Paunović 6:0 6:1, Parin-Vladislavjević 6:3 6:4. — Polfinale: Mitčič-Parin 6:3 6:4, inž. Eza Maire-Sernec-Jovanović Seka 6:1 8:6. — Finale: inž. Eza Maire-Sernec-Mitčič 6:3 6:0.

Moški pari: Albanež-Geduldig-Voja Marković-Vladislavjević 4:6 7:5 6:4, Dr. Smerdu-Lukman-Horvat-Bingulac 6:4 6:2, Korenčan-Toničič-Bojović-Miloković 4:6 7:5 6:3, Vojtner-Cvejić-dr. Smerdu-Lukman 6:4 6:3, Milavec-Perles-Dordević-Miloković 4:6 6:2 6:4, Bojović-Mogin-Milavec-Perles 6:1 6:2, Radović-Berta-Albanež-Geduldig 6:8 8:6 6:3, Vojtner-Cvejić-Toničič-Korenčan 6:3 0:6 6:3, Smerdu-Bogdanović-Vojtner-Cvejić 6:0 1:3 W. O., Bojović-Mogin-Radovanović-Branović W. O. — Finale: Smerdu-Bogdanović-Bojović-Mogin 6:2 6:4 6:4.

B kategorija, gospodje: Korenčan-dr. Ivković 6:2 2:6 6:2, Dr. Smerdu-Jovanović 6:0 6:1, Lukman-Vajtner 6:4 8:6, Korenčan-Vladislavjević 6:0 6:3, Perles-Vladislavjević Rade 6:2 6:3, Toničič-Serdord 6:1 6:0, Dr. Smerdu-Lukman 6:1 6:3, Korenčan-Rade Vladislavjević 6:4 6:1, Korenčan-dr. Smerdu 6:1 6:4.

Juniorji: Lukman-Milenković 6:3 6:1, Juvanc-Paunović 2:6 6:2 6:4, Perles-Mitčič 6:4 6:3. — II. Lukman-Horvat 6:1 6:0, Juvanc-Duran 0:6 1:6, Milavec-Geduldig 6:2 3:6 6:3, Perles-Dordević 6:1 7:5, Lukman-Duran 6:2 6:0, Milavec-Perles 2:6 6:1 6:1. — Finale: Lukman-Milavec 0:6 6:1 7:5.

Čatež vabi na motorne dirke

Številnim letošnjim motociklističnim in avtomobilskim dirkam se bo v nedeljo pridružila nova, in sicer druga medklubna motociklistična gorska hitrostna dirka na Čatež. Prireja jo Moto Hermes, sekcija v Trebnjem, ki je enako diko izvedla že la-

ni z največjim uspehom. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel minister za telesno vzgojo naroda g. Dušan Pantić. Na 6,5 km dolgi progi iz Velike Loke na Čatež se bodo pomerili v kategorijah turnih in sportnih motorjev naši najboljši vozači na motociklih. Start bo pri gostilni Raznožnik, cilj pa pri gostilni Urbančić, kjer bo tudi po dirki razdelitev nagrad.

Agilni in gostoljubni Dolenjci, ki so se z enako prireditvijo izkazali že lansko leto, zaslužijo, da jih obiščejo vsi prijatelji našega motornega sporta. Prav zaradi tega in ker je zanimanje za dirke že danes veliko, bo organiziral ljubljanski »Putnik« v nedeljo svoj izlet v Trebnje. Obiskovalci se bodo odpeljali iz Ljubljane z rednim vlakom ob 7.50, v Trebnjem bodo imeli pripravljen zajtrk, nakar bo peš izlet na Čatež, kjer bo kosilo. Cena izleta z vožnjo, vstopnico, zajtrkom in kosilom je 56 din za osebo. Če bo vreme slabo, bo dirka v nedeljo 22. t. m.

V nedeljo so vsi prijatelji Dolenjske in njenega napredka pa ljubitelji motornega sporta vabljeni na Čatež!

V nedeljo v Ljubljani Mars : Kranj

V nadaljevanju ligaških tekem SNZ bo imel Mars v nedeljo za nasprotnika močno enajstorico iz Kranja, ki se v polni meri zaveda svoje dolžnosti v tem tekmovalju. Kranj je na tujih tleh prvič zmagal, drugič pa remiziral in gre s tremi točkami naskoka v nadaljnjo borbo.

Mars se po dveh srečanjih z Bratstvom in Železničarjem še ni znašel med svojimi sotekmovalci. Dva tesna poraza proti močnim nasprotnikom pa nam pričata, da je moštvo dobro, toda ni povezano med seboj tako, kakor bi moralo biti. »Novice« v moštvu še niso v tisti borbenosti, kakor so ostali. Vkljub temu pa bo nedeljsko srečanje prišlo do izraza v prav lepi igri. Kranj se bo skušal revanžirati za poraz na Marsovem turnirju. Marsovec pa jim hočejo in morajo z resno voljo do zmage iztrgati točki.

Tekma bo na igrišču Ljubljane ob 16. uri. V predtekmi nastopijo juniorji Marsa.

SK Amater—ISSK Maribor v Trbovljah

Po zasluženih nedeljski zmagi trboveljskega Amaterja nad SK Ljubljano, čaka prihodnjo nedeljo, SK Amater na svojem igrišču v Trbovljah težka preizkušnja. ISSK Maribor smatrajo v športnih krogih za drugi najmočnejši klub v Sloveniji in bodo morali domači napeti vse sile, da bodo svojo nedeljsko zmago potrdili. Obeta se

zanimiva in napeta borba za točke, ki bo gotovo privabila na igrišče Amaterja precejšnje število sportnega občinstva.

V nekaj vrstah

Državno prvenstvo v lahki atletiki za ženske

Jugoslovenska zveza za ženske sporte prireja 14. in 15. t. m. lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije na igrišču Haska v Zagrebu. Na tem prvenstvu bodo predvidoma startale Ljubljankice, Mariborčanke, Osiječanke in Zagrebčanke. Za tekme je precejšnje zanimanje, ker obsega spored vse kolikšak za višino naše ženske lahke atletike pomembne discipline.

Sestava reprezentanci moštev za tekme proti Rumuniji

Vrhovni nogometni savez je na svoji snodnji seji določil tri enajstorice, ki nas bodo 22. t. m. zastopale na meddržavnih nogometnih tekmah proti Rumuniji. Kakor znano je Jugoslavija nastopila spomlad proti Rumuniji istočasno z moštvom A in juniorji v Bukarešti, istega dne pa tudi z moštvom B v Beogradu. Sedanji revanž bo imel glavno tekmo s predtekmo juniorjev v Beogradu. B reprezentanca bo pa nastopila v Bukarešti. Enajstorice, ki na nastopila v Beogradu sestavljajo: Glazer, Mrkušić, Stojković, Matošić, Požega, Lehner, Dragičević, Manola, Cimermančić, Valjarević, A. Petrović, Rajlić, Vujić, Radović, Bročić, Simonović, Čirić, Glišević, Kacijan, Rogić, Božović in Velker.

Tekmo v Bukarešti bo po sporazumu sodil Italijan Datilo, tekmo v Beogradu pa bolgarski sodnik Atanasov.

Slovenska table-tenis zveza sporoča gg. odbornikom, da bo redna seja zveze v petek 13. t. m., v prostorih SK Mladike, točno ob 20. Zaradi važnosti seje, prosimo sigurne udeležbe. Tajnik.

ŽSK Hermes. Drevo ob 19.30 obvezna seja centralnega odbora v palači Grafike. Dnevni red seje je važen, vsi gg. odborniki sigurno in točno.

SK Svoboda. Danes ob pol 17. strogo obvezen trening za juniorje in prvo moštvo, ki gostuje v nedeljo v Zagorju na sportnem dnevu SK Svobode. Ob 19. uri sestanek zaradi postave moštva.

STK Moste. Drevo sestanek, katerega naj se radi nedeljskih tekem udeležijo vsi aktivni igralci.

SK Celje (atletika sekcija). Danes ob 18. sestanek vseh atletov na Glaziji zaradi gostovanja v Mariboru, Ljubljani in na Jesenicah.

KLIŠEJE

ENO VEČERJAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naš sin, brat in stric, gospod

Adolf Zupančič

brivski mojster v Ljubljani

nenadoma preminul.

Nepozabnega pokojnika bomo položili k večnemu počitku danes, dne 13. t. m. ob 17. uri na pokopališču v št. Vidu.

Ljubljana, dne 12. septembra 1940.

Žalujoči ostali

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO v Ljubljani naznanja, da je v Beogradu umrl častni član, profesor

dr. Jovanović-Batut

Z njim je izgubila jugoslovenska medicina enega najodličnejših predstavnikov.

Ohranimo mu časten spomin.

Brez posebnega obvestila!

S strtim srcem naznanjamo vsem znancem in prijateljem, da je danes 12. septembra ob 4. uri jutraj tragično preminula naša nad vse ljubljena, zlata mama, teta, svakinja, gospa

Marija Logar (Bazinova)

gostilničarka in posestnica

Fogreb nepozabne pokojnice bo dne 14. t. m. ob 16. uri v Hotedršici. Prosimo tihega sožalja!

Hotedršica, 12. septembra 1940.

Jože, Ivan, Franci, sinovi; Franc, brat ter ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je naš ljubljani sin, brat, svak, gospod

Ivan Čas

sin veleposestnika, in trgovca

včeraj zvečer po kratki mučni bolezn nenadoma preminul, v cvetu mladosti, star komaj 20 let.

Pogreb draga pokojnika bo v soboto 14. septembra 1940. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče Smartno pri Slovenj Gradcu. Sv. maša zadušnica se bo darovala 14. septembra 1940 ob 11. uri v farni cerkvi v Smartnem pri Slovenj Gradcu.

Dobrava, Meža, Ruše, 12. septembra 1940.

Žalujoči:

Fran, oče; Franjo, brat; Jožica por. Kaudek, Miki, sestri; Polde Kaudek, svak; Boža roj. Praprotnik, svakinja ter ostalo sorodstvo.

NABAVA RADIO- APARATA JE SEDAJ OLAJŠANA!

Vsaki radioaparat, katerega visokorazvita nemška radioindustrija izbere za izvoz, nosi ta znak kot označbo svoje izredne kakovosti.

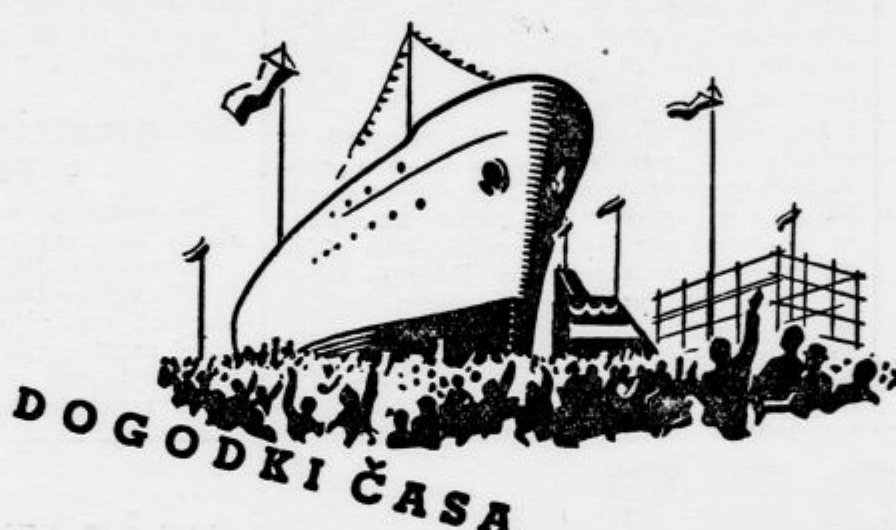
Ta znak Vam jamči za 3 prednosti!

Pri izberi Vašega radioaparata pazite na gornji znak kakovosti! Na ta način se ne boste razočarali in ljudje Vam bodo zavidali da posedujete aparat, ki Vam nudi 3 važne prednosti!

1. Edinstveno tehniško popolnost
2. Največjo protivrednost, pri poljubni ceni
3. Elegančno obliko in plemeniti material.

Naj Vas strokovnjak obvesti o aparatih z imenovanim znakom kakovosti!

KDOR POSLUŠA RADIO TA JE OBVEŠČEN O VSEM, KAR SE DOGAJA PO SVETU.

Otomane

modroce vrhnje in spodnje — ima najceneje na zalogi
SEVER, Marijin trg 2

MALI OGLASI CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šteparico

dobro moč, sprejme takoj Zarnik, Gajeva 9. 25100-1

Hišnika

sprejemem. V poštvi pridejo samo zdravi upokojenci. Povprašati v trgovini Jos. Rojina, Aleks. 3. 25102-1

Službo išče

adnanje naslova 5 Din najmanjši znesek 12 Din Vsaka beseda 30 par davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodična

z znanjem nemščine in strojepisja želi zaposlitve kot pisarniška moč. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarniška moč«.

Vajenci (ke)

za trgovino z mešanim blagom za Ljubljano se sprejme takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 25121-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jedilnico

rabljeno, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna cena«.

Prodaj

radi selitve ugodno veliko omaro, divan, mizo in dva stola ter otroški športni voziček. Naslov v vseh posl. Jutra. 25120-6

Otroški voziček

lep in inoleum preprogo poceni prodam. Ogl. št. Petra c. 3, gostilna »Soča«.

Gnoj

napredaj Vprašati Streliška 26. 25197-6

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klavirski pouk

s 16. septembrom prične prof. Ruža Slasova, Poljanska 15, stopnišče 8. Prijava novih gojencev od 13. do 15. ure. 25029-4

Za stenografijo

in strojepisje prireja Trgovsko učilišče Robida poseben tečaj, Ljubljana, Trnovska ul. 15. Vpisovanje v pisarni dopoldne in popoldne. 25122-4

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fiat Ballila

odprt, dvosedezni, krasno ohranjen, 6 izvrstnih gum, ugodno napredaj. 25119-12

Adler - Junior

carbiolizirana, nove gumice, v brezhibnem stanju, napredaj. Ogl. št. pri Adler - zastopstvu, Kersnikova ulica (za Slamičem). 25117-10

Tovorni avto

in DKW zelo dober, za zelo nizko ceno napredaj. Clizerl, Beethovnova 14. II. 25081-10

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

stano in po najvišjih cenah iz takojšnjemu plačilu

RUOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. 25024-16

Posojila

dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obravnavamo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moj Dom«, Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo poverjenike. 199

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerski salon

za dame in gospode, osem kabin, vsa moderna aparatura, v centru mesta, se ugodno prodaja. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Resnost«.

Brivsko frizerski salon

se prodaja z vsemi aparati na prometni točki Maribora. Dobro vpet. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »30.000 dinc«.

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klavir

dobro ohranjen, poceni napredaj. Ogl. št. pod »Podpisčakova 18, Beži grad«.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo kletno stanovanje

za remizo, oddamo čedni stranki dveh oseb. Pojasnila v trgovini Celovška c. 144. 24939-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosobno stanovanje

išče za dve osebi mirna stranka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redna plačnica«.

Enosobno stanovanje

s kopalnico ali garsoni-ero iščem, po možnosti s centralno kurjavo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Centralna«.

Enosobno stanovanje

s kopalnico ali garsoni-ero iščem, po možnosti s centralno kurjavo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Centralna«.

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljena soba

lepa, se odda za takoj solidni, stalni, boljši oseb, po dogovoru tudi z dvema posteljama. — Židovska ul. 3-II. 25124-23

Opremljena soba

parketirana, sončna, s posebnim vhodom, se takoj odda gospodu. — Tyrševa cesta. Naslov v vseh posl. Jutra. 25103-23

Opremljeno sobo

čisto, mirno, s posebnim vhodom oddam takoj solidni osebi. Mestni trg 17, II., vrata 8. 25134-23

Lepa, velika soba

z vsem komfortom, v najstročjem centru se odda samo boljši eni. event. tudi dvema. — Naslov v vseh posl. Jutra. 25131-23

V centru

oddam lepo opremljeno sobo s souporabo kopalnice solidnemu gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 25132-23

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom, oddam takoj. Krakovska ul. 31. 25136-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Sobo

s posebnim vhodom, v centru išče gospodična za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 25104-23a

Dijaške sobe

Prijeten dom nudim dijakinji. Klavir, kopalnica. Poljanska c. 18, II., levo. 25062-22

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lep mlad gozd

na Gorenjskem okrog 12 jehov, smreka. Krasnega ob cesti — prodam. Najboljša nalozba denarja. Ne zamudite prilike. Resni kupci naj pošljijo ponudbe pod »Najboljša nalozba« na ogl. odd. Jutra. 25123-20

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Moder papagaj

služi na ime Piko, je ušel. Najditi naj ga odda proti dobri nagradi škrabčeva 5. 25092-27

50 različnih modelov dvokoles

iz Ljubljane, Tavčarjeva 7

IGN.VOK

iz Ljubljane, Tavčarjeva 7

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zaponko

za narodno nošo sem izgubil 12. t. m. med 3. in 4. uro popoldne od Daj-Dama po Tyrševi, Tavčarjevi in Miklošičevi cesti. Najditi naj jo odda proti nagradi v pisarni dr. Marušića. 25133-28

Razno

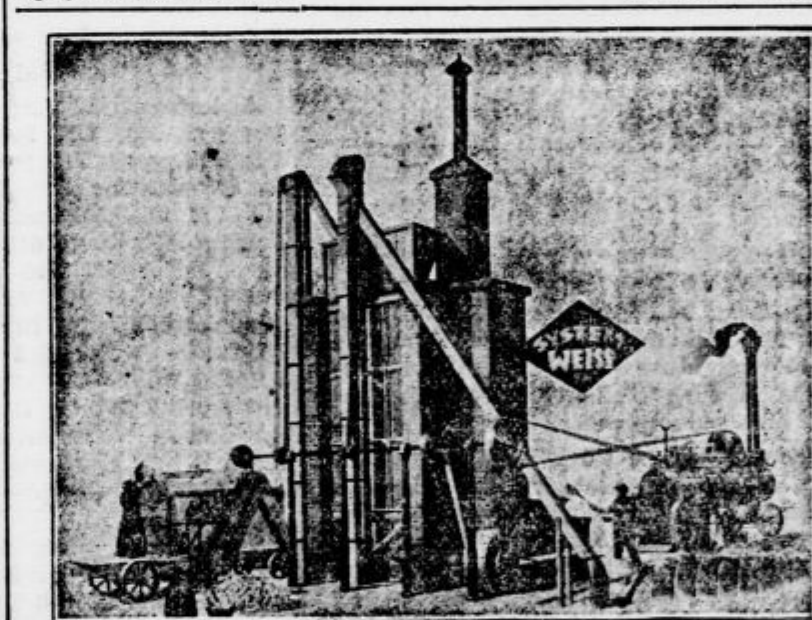
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Počitnice doma

Letos ni pravega vremena. Sončite se doma z našo patentirano ultravijolno obevalko Original Bub. Po par osebnih dobite lepo sport no rjavo poit. Zahtevajte prospekt! Jugopatent, Ljubljana, Dvorčakova 8. Sprejemamo zastopnike. 25171-37

Dopisi

Agilna, zvesta, Boljše dekle, Buffet, Bistrica. Dom prijeten. Denarni zavod, Diskretna sreča samo za enega. Dobra kupčija. Dobra moč. Drva, Dobro ohranjen parket. Cena oseb lepo stanovanje. P. L. Foksterier, Foto, Garancija, Gorenjsko 542, Gratiš, Hipoteka 66, Hvaležna in pridna. Hiša, Hipoteka 25000, Inženjer 327, Jiri. Krompir, Kemičar, Kolorist, Kapaciteta, Kuantni zavod, K. L. Klavir, Lepa jesen, Lokomobila, Lepa soba, M. B. 2500, Mizarstvo, Natakariča s kuharsko prakso, Na prometu 934, Ne predragi. Nastop 15. sept., Obojezstransko zadovoljstvo, Okolica Kamnik ali Domžale, Ognjišče, Opis in cena, Odlično, Prometno, Podceno, Plačnik reden, Polietna najemna v naprej, Pošten 218, Popolnitev življenja, Pomnočna centrala, Pošteni ljudje, Pomoč ružna 88, Plača postranska stvar, Polir, Poštena in snažna, Rentabilnost 1940, Razumno tovarstvo, Resna 41, Res zanesljiva, Sem v stalni službi, September 30, Siguren, Skrbna, soliden gospod, Suho stanovanje, Sašičarski pomočnik, Skupna bodočnost, Stroga tajnost, Stalen 22, Skupno življenje, Spodobni sreča, Sofer, Se ni prepozno, Trdinova cesta, Takoj buffet, Trgovsko naobražen, Teh-

Sušilnice

za koruzo, žito, hmelj itd. na vroči zrak.

Za sušenje 3, 6 in 12 vagonov na dan izdeluje

Osječka ljevaonica željeza i tvornica strojeva d. d., Osijek.

Zahtevajte ponudbe in brezplačni poset inženjerja.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Vsemogočni je poklical k sebi našo ljubo mamo, staro mamo in taščo, gospo

Marijo Kavčič

rojeno Rosmann

ki nam je umrla v častiljivi starosti osemdesetih let.

Tiho in mirno kakor je živela med nami, bomo našo drago pokojnico v rodbinskem krogu spremlili do groba v soboto 14. t. m. ob 10. uri z žal — kapele sv. Andreja — k Sv. Križu.

Bog daj večni mir in pokoj njeni duši!

Prosimo za tiho sožalje.

LJUBLJANA, dne 12. septembra 1940.

Rodbina Josipa J. Kavčiča